№ 178 Kraków 3 Sierpnia — Niedziela. Rok 1856.

Sącz. Rv
Wy. Gra

...o wyjąwszy poniedziałki i dni następujące po
...i z ostatnim dniem każdego miesiąca.
...plata na Dziennik „Czas“

w Krakowie / w Państwie Austryackiem (pocztą)
rocznie . . . złr. 16 | rocznie . . . złr. 20
półrocznie . . . „ 8 | półrocznie . . . „ 10
kwartalnie . . . „ 4 | kwartalnie . . . „ 5
miesięcznie . . . „ 1 30kr. | miesięcznie . . . „ 2

Przedpłata na Dziennik „Czas“ z „Dodatkiem“
w Krakowie / w Państwie Austryackiem (pocztą)
rocznie . . . złr 26 | rocznie . . . złr. 30
półrocznie . . . „ 13 | półrocznie . . . „ 15
kwartalnie . . . „ 7 | kwartalnie . . . „ 8

Na sam „Dodatek“ prenumerować niemożna

CZAS

Przyjmują się do umieszczania w Inseratach:
OGŁOSZENIA, ODEZWY, UWIADOMIENIA, DONIESIENIA wszelkiego rodzaju, tyczące się przemysłu, handlu, rolnictwa, sprzedaży, kupna, dzierżaw itp. za opłatą:
4 wiersza drobnego za jednorazowe umieszczenie po 4 kr., za następne po 2 k.
Do każdego inseratu załączone być winno 10kr. na opłatę stęplową za każdorazowe umieszczenie.
Listy z pieniędzmi prenumeracyjnemi i inseratowemi przesyłane być winny franko do Bióra Expedycyi Czasu.
Listy reklamacyjne nieopieczętowane nieulegają frankowaniu.
Listy niefrankowane nieprzyjmują się.
☞ Numer pojedynczy dziennika kosztuje 5 kr.

Kraków 2 sierpnia.

Parlament angielski zamknięty został na d. 29 z. m. Mowę tronową znajdą czytelnicy we właściwéj rubryce. Ważnym w niéj jedynie jest ustęp tyczący się amerykańskiego sporu a obiecujący rychłe tegoż załatwienie. Wnosić wypada, że propozycye p. Dallasa o jakich pisaliśmy nie dawno, trafiły do przekonania gabinetu St. James. Dzienniki amerykańskie nieprzestają głosić pochwał dla lorda Clarendona; znać, że Stany Zjednoczone nie chciały także w gruncie poróżnić się z Anglią. Coraz więcej zbiera się dowodów, że odesłanie p. Cramptona było tylko polityką osobistą prezydenta Pierca, spowodowaną przez nowe na godność tę wybory.

Ostatnie posiedzenia Izb angielskich rozbiera korespondent nasz londyński. Cała sesya zresztą mało przedstawiała zajęcia. Ważne wypadki trzymały parlament na wodzy; takt polityczny niedopuszczał walki stronnictw. Rozprawiał też parlament powiedzieć można tylko o Włoszech ze zwykłą sobie swobodą, jakoby się chciał pomścić na Francyi za zawarcie pokoju w chwili gdy W. Brytania właśnie z największą zaciętością wystąpić była gotowa. Było to i tym razem za późno, tak jak za późno występowała zawsze W. Brytania przez ostatnie trzy lata, czy to na placu boju czy na polu dyplomatycznem. Nie wiemy czyja w tem wina, ale wiemy, że nie mała w tem zasługa Francyi, iż nigdzie wyprzedzić się nie dała.

Korespondencya Czasu.

Berlin 30 lipca.

† Hr. Morny przybył tu wczoraj z liczną świtą. Na dworcu anhaltskim przyjęty przez członków poselstwa francuskiego i rosyjskiego udał się w powozie galowym do hotelu rosyjskiego, gdzie zajął mieszkanie. Dwory niemieckie posyłają większą częścią książąt krwi na koronacyą Cesarza Aleksandra do Moskwy: Hessen-Darmstadt książąt Aleksandra i Ludwika, Baden księcia Wilhelma, Wirtemberg księcia Fryderyka. Toż Prusy, Oldenburg, Nassau, zapewne i inne. Wszyscy przejeżdżają przez Berlin i obierają drogę morską, prędszą i przyjemniejszą. Cesarzowa rosyjska wdowa pojedzie drogą lądową.

Przyszłą niedzielę przepędzi dwór tutejszy z gośćmi swymi w Charlottenburgu. Jest to dzień urodzin zmarłego króla, 3ci sierpnia, niegdy bardzo uroczyście w całym kraju obchodzony. Uniwersytet obchodzi go dotąd jako rocznicę założenia swego.

Staatsanzeiger publikuje instrukcyą ministra spraw wewnętrznych z dnia 14 b. m., dotyczącą wykonania ordynacyj gminnych dla wschodnich prowincyj monarchii z dnia 14go kwietnia b. r. O ordynacyach tych była mowa w swoim czasie. Kwestya ta, ciągnąca się przez lat kilka, zostaje nareszcie stanowczo załatwioną. Każde prawo ostatecznie zaprowadzone i wykonywane lepszem jest, aniżeli stan niepewny i przechodni, sprzyjający tylko samowoli rządzonych i rządzących. Taki stan przechodni trwać będzie od dnia jutrzejszego co do kartelu prusko-rosyjskiego. Zawarty na nowo w d. 20 maja 1844 r., kończy się dnia 1go sierpnia b. r., t. j. pojutrze. W skutku reskryptu ministra spraw wewnętrznych z dnia 19go czerwca, rzeczony kartel ma i nadal obowięzywać, dopóki w tym względzie nowa umowa nie nastąpi. Że do takiéj przyjdzie, nie ma wątpliwości; oczekiwać tylko należy, że przy odnowieniu kartelu rząd pruski zastrzeże sobie pewne korzyści, których dotąd nie miał. Międzynarodowe stosunki Prus i Rosyi uregulują się dopiero po koronacyi Cesarza, jeżeli w ogóle uregulować się mogą tak, aby obiedwie strony były zadowolone. Zależy bardzo wiele od tego, jakich zasad w stosunkach handlowo-przemysłowych Rosya w najbliższéj przyszłości trzymać się zechce. Opinie i życzenia w tym względzie są dotąd w Rosyi saméj podzielone, a bardzo wątpliwą jest rzeczą, aby Rosya z jednéj ostateczności rzucała się w drugą. Będą ulżenia, ale nie będzie stanowczéj reformy. O Rosyi krąży w obecnym czasie niezliczone mnóstwo najróżnorodniejszych pogłosek, z których wielka część nie przechodzi wcale do dzienników. Rodzą się one z wielkiego w tym roku napływu Rosyan za granicą. Co się Królestwa tyczy, słyszę np. między innemi, że słowa Cesarza Aleksandra, wyrzeczone w mowie warszawskiéj: „pragnę, aby porządek rzeczy, zaprowadzony przez mego ojca, został utrzymany“ takie w bliskim czasie znaleść mają zastósowanie: że statut organiczny, nadany Królestwu przez Cesarza Mikołaja, a w następnym czasie bardzo odmieniony a raczéj zapomniany, ma być przywróconym. To byłoby coś. Słyszę powtóre, że książę Gorczaków, aktualny namiestnik Królestwa, ma zostać głównokomenderującym armią rosyjską tak jak nim był książę Paskiewicz i mieć kwaterę swą w Kijowie; namiestnikiem zaś Cesarza w Królestwie, z tytułem wicekróla, ma zostać W. Książę Mikołaj i rezydować w Warszawie. Słyszę daléj, że z powodu wielkiego braku ludzi usposobionych do zawodu prawniczego i administracyjnego, przyjdzie z pewnością do utworzenia szkoły prawa w Warszawie. Młodzież polska, powracająca z uniwersytetów rosyjskich, chociaż powraca nie bez nauki, to nauka ta nie rozciąga się do znajomości prawa polskiego i instytucyj dotąd istniejących w Królestwie. Sąd pochodzi, że dopiero po długiéj pracy staje się usposobioną do praktycznego urzędowania. Temu szkoła prawa jedynie zaradzićby mogła.

Hr. Morny wyjechał jeszcze wczoraj do Petersburga. *Gazeta Vossa* była wczoraj zabrana przez policyą. Powodem do tego był artykuł wstępny o zburzeniu Reni i Ismailu przez Rosyan. Ceny zboża i okowity znacznie spadły. Wiadomości o żniwach dobre.

Depesza telegraficzna londyńska donosi, że królowa Wiktorya nie ma zamiaru wyjechać tego roku do Berlina. Moje prywatne informacye także zamiaru tego nie potwierdzały, ale wiadomość była tak rozpowszechniona, że trzeba było w nią uwierzyć, zwłaszcza, że i półurzędowe organa o niéj mówiły. Może zaszły jakie nieprzewidziane przeszkody.

Paryż 29 lipca.

L*** Przed ośmią laty gdybym pisał o mowach Ludwika Filipa w odpowiedzi na powinszowania Izb deputowanych i parów, najwyższych władz, ciała dyplomatycznego itd., musiałbym koniecznie powtórzyć ów niezmienny frazes: *zawsze z równą przyjemnością* słyszę życzenia narodu w rocznicę *wiekopomnych* dni lipcowych; mielibyście opisanie illuminacyj pól elizejskich, zabaw publicznych. Dziś ze zmianą okoliczności poprzestać muszę na doniesieniu, że pamięć poległych obchodzoną jest tylko cichą modlitwą w kościele św. Pawła, rzewnem spojrzeniem na kolumnę wzniesioną śród placu Bastylii, u podnoża któréj leżą prochy walecznych budowników tronu orleańskiego. I tron i jego budownicy idą w niepamięć świadcząc o nietrwałości rzeczy ludzkich, i dla tego mniéj niedorzecznem znajduję napis jakiegoś Belga, umieszczony w transparencie kilku lampami oświeconym:

Les Français ils ont pris Sébastopol
Les Belges ils conservent Léopold.

Wiersz prawda lichy, ale sens jego jest głęboki. Poeta chciał zapewne dać poznać, że równa jest trudność zachowania panującéj dynastyi jak zdobycie twierdzy sebastopolskiéj.

We Francyi, rzecz godna uwagi, większe jest poszanowanie niżli w innych narodach dla pomników, które wiek XIX stawiał z kolei rozmaitym wspomnieniom. Dekoracye niezmieniają się koniecznie z każdym odegranym dramatem, bo jest powszechne przekonanie, że społeczność dąży bezprzestannie w swoim postępie; chwila wypoczynku, to niezatrzymanie jego, nie cofnienie się w tył; niemasz więc sromu dla następnych pokoleń z tego co działali ich poprzednicy.

Jesteśmy w zupełnym braku wiadomości z Saragossy, może z powodu trwającego pięciodniowego zawieszenia broni. Potrzebował go jenerał Dulce, czekając na przybycie posiłków. Jeżli go oblężeni żądali, to wyraźnie mówi za niepodobieństwem długiego oporu, za słabością ich środków. Jen. Narvaez wrócił do Paryża. Jen. Prim jest w Madrycie w téj chwili, gdzie marszałek Concha wpływem swoim u dworu może O'Donnellowi stawać na zawadzie.

Monitor ogłosił pobór stu-tysięcy żołnierza w roku przyszłym i mianowanie komisyi złożonéj z członków rady najwyższéj handlu, rolnictwa i przemysłu, mającéj się zająć rozpatrzeniem taryf celnych objętych w projekcie do prawa 9 czerwca 1856, usuwającego zakazy przywozu pewnych towarów. Powołani do jéj składu między innymi pp. Germain Thibault i Clerc są stronnikami wolnéj zamiany płodów, jest więc nadzieja, że choć w części ulepszenia od rady stanu proponowane w systemacie handlowym, zostaną doprowadzone do skutku.

W ciągu obrad Ciała prawodawczego, od czasu do czasu widzieliśmy upoważnienia dane miastom lub gminom, a nawet całym departamentom, do obarczenia się dodatkowym podatkiem na potrzeby miejscowe. Dziś niektóre dzienniki podały spis tego rodzaju upoważnień wynoszący summę 25 300,000 franków i zwróciły uwagę rządu, że odłużania się podobne bez usprawiedliwionéj konieczności mogą w końcu stać się bardzo uciążliwemi dla mieszkańców. Jest nawet potrzeba niezbędna przejrzenia kadastru który niejednako wszędy rozdziela pobór. Bywało dawniéj, że jedne departamenta płaciły $^1/_5$, $^1/_6$, $^1/_8$, kiedy inne ledwie $^1/_{19}$ część dochodów. O téj nierówności przekonywały prace komisyj od r. 1815 do 1818. Za ministeryum Villèla ulżono 50ciu departamentom. Zgromadzenie prawodawcze 1849 zmniejszyło w innych o 17 centimów podatek ziemski ale to wszystko jeszcze nieodpowiada wymaganiom sprawiedliwości.

Prefekt policyi wydał okólnik do wszystkich komisarzy wskazujący przepisy do zachowania, ilekroć razy w gorzelniach ma być użyte nadpsute zboże. Właściciele ich mają żądać osobnego pozwolenia, a władze policyjne przeświadczać się pierwéj o istotném zepsuciu ziarna. Rozporządzenie to zdaje się mieć na celu przeszkodzić aby dobre gatunki zboża niebyły użyte do gorzelni. Wyroby cukru znacznie się powiększyły. Kiedy w czerwcu 1855 było tylko 207 cukierni wyrabiających 44 miliony kilogr., dziś ich jest 275 z produkcyą przeszło 90 milionów. W każdéj gałęzi dochodu publicznego widzieć się daje takiż postęp. Taxa od soli w pierwszych sześciu miesiącach przyniosła 14,999 754 franków, więcéj o 400,000 fr. niżli w roku zeszłym. A kiedy statystyczne dania są dla wielu czytelników nieobojętne, wspomnę jeszcze, że dochód z hotelu Luwru od 1go stycznia po 1 lipca był 1.000,525 franków nielicząc wynajmu sklepów. Że bilans finansów angielskich okazał się lepszym o 100,000 funtów nad r. 1855; że w Państwie Papiezkiém deficyt na rok bieżący wynosi 12 milionów; że skarb grecki otrzymał zapomogę miliona drachm od bankiera Sina, a 60,000 duk. holl. od majora Zapas; że w żegludze z Ameryką przez 6 miesięcy zginęło 337 statków, z tych 17 parowców, 1218 poniosło szkody w ich budowie na 570.000 fr., w utraconych towarach 14 milionów; razem 19,750,000 franków. Nakoniec, że telegrafy zaprowadzone w Indyach od 1go lutego 1855 do 31go stycznia 1856 przeniosły 9971 depeszy, z tych 2864 było od Indyan; miesięczny dochód był 10 tysięcy rupij. Prawie wszystkie obiegały przestrzenie łączące Bombay z Kalkutą i Madras.

Dziś zamknięcie parlamentu angielskiego.

Telegraficzna wiadomość zawarta w słowach: Anglicy oddali Bałakławę Rosyanom — Rosyanie fortyfikują Kars, potwierdzona została późniejszemi doniesieniami. Podług *Presse d'Orient* pułkownik angielski Giles posłany dla odebrania twierdzy Kars, otrzymał odpowiedź, że Rosyanie z niéj nieustąpią aż po całkowitém odejściu ostatnich wojsk angielsko-francuzko-sardyńskich z Turcyi. Niedozwolono mu nawet zwiedzić twierdzy. Pułkownik Giles posłał raport kuryerem do Konstantynopola, zkąd jenerał Mansfield wysłany do wysp wężowych, z których Rosyanie wyrugowali przybyłych Turków i zagasili latarnię morską. Ze Szwecyi od granic Norwegii podobneż skargi przychodzą na wdzierania się Rosyan w jéj granice. Nieopodal Bomarsundu wznoszą nową twierdzę. W cóż się obrócą zaręczenia dane, że traktat 30go marca w dobréj wierze zostanie wykonany?

CZĘŚĆ LITERACKO-ARTYSTYCZNA.

Z KRAKOWA

C. k. Towarzystwo Naukowe krakowskie i Wystawa uczniów szkoły malarstwa i rzeźby.

Po trzechletniém blisko zawieszeniu w czynnościach, z powodu reorganizującego się statutu Towarzystwa naukowego, członkowie tegoż Towarzystwa zwołani zostali na posiedzenie ogólne prywatne na dniu 26tym lipca, w celu obrania nowego prezesa. Dotychczasowy prezes a razem kurator c. k. Uniwersytetu p. Bartynowski zagaił posiedzenie odczytaniem rysu prac podjętych przez komitet Towarzystwa, mający sobie polecone ułożenie nowego statutu i przeprowadzenie go w porozumieniu się z wyższemi rządowemi Władzami, aż do uzyskania najwyższéj potwierdzającéj Towarzystwo uchwały. Zmiany porobione w nowym statucie, w niewielu punktach różnią się od dawnego. W tém zaś główna i najważniejsza zachodzi różnica, że nastąpił zupełny rozdział pomiędzy Towarzystwem a Uniwersytetem, które odtąd osobne dla siebie tworzyć będzie ciało, złożone z członków istniejących w niém do chwili obecnéj; z czego wynika, iż niekażdy profesor Uniwersytetu, *eo ipso*, że jest członkiem onegoż, będzie tém samém i członkiem Towarzystwa, jak to w dawniejszém urządzeniu było przyjęte. W skutek tego, Towarzystwo przyjęło nazwę *C. k. Towarzystwa naukowego krakowskiego.*

W wewnętrznym składzie Towarzystwa utrzymały się dawniejsze podziały ułatwiające pracę w licznych przedmiotach będących celem usiłowań onegoż, jakoż pozostają trzy oddziały: 1) Umiejętności moralnych, 2) Nauk przyrodniczych i ścisłych, 3) Sztuk i archeologii.

Członkowie mogą być albo czynni miejscowi, albo honorowi, albo nakoniec korespondenci. Na członka honorowego kwalifikuje się każdy, kto mocą stanowiska swego wpływa na dobro umiejętności, albo też kto wspiera cele Towarzystwa pieniężnym zasiłkiem wnosząc wstępnego 250 złr. m. k., a miesięcznie obowiązując się płacić po 5 złr. m. k. Wszakże nikt niemoże być przyjętym ani na członka honorowego ani na korespondenta, bez poprzedniego odniesienia się do władzy o pozwolenie na przyjęcie go do naukowego grona.

Jednym z bardzo potrzebnych i ważnych punktów statutu, jest obowiązek włożony na każdego czynnego członka, aby nietylko uczęszczał na posiedzenia tak ogólne jak oddziałowe, ale nadto przynajmniéj raz co trzy lata przedstawiał wypadek własnéj pracy w uprawianiu téj lub owéj nauki i sztuki. — W pierwszym bowiem razie traci prawo pisania się członkiem Towarzystwa. Dwónastoletnie tylko sumienne podzielanie prac Tow. uwalnia od czynnego udziału. — Prawo to zastósowane ściśle daje pewną rękojmię wyzyskiwania tych sił, jakie znaleść się mogą w naukowém gronie; rzecz bowiem dowiedziona, iż przez usuwanie się członków od czynnego współdziałania, całe zadanie Towarzystwa spoczywa najczęściéj na barkach kilku gorliwszych miłośników nauki.

Ważnym jest także i artykuł zastrzegający, iż gdyby liczba członków potrzebna do kompletu posiedzenia pełnego, to jest 21 osób, niedała się zgromadzić, i gdyby niemożność ta przez dwie trzecie członków komitetu uznaną została — na tenczas prezes doniesie o tém Rządowi, i Towarzystwo uważać się będzie za rozwiązane.

Na szczęście, pomimo że wielka liczba osób należących do Towarzystwa naukowego, nieznajduje się obecnie w Krakowie, przecież około trzydziestu czynnych członków znalazło się na ostatniém posiedzeniu. Liczba ta dostateczna do zapewnienia egzystencyi Towarzystwa okazała się niedostateczną, gdy dotychczasowy prezes wniósł potrzebę wyboru nowego prezesa. Członkowie bowiem jednomyślnie uznali potrzebę wstrzymać się z tą ważną czynnością, aż do połowy października, kiedy całe zgromadzenie będzie się mogło znaleść w komplecie. — Rzecz takiéj wagi jak wybór prezesa, od którego po większéj części zawisło nadanie życia i kierunku całemu ciału, i godne reprezentowanie onegoż tak w obec Rządu jak publiczności, potrzebuje dojrzałego zastanowienia się, aby głos dany mógł być wyrazem przekonania i ufności.

Mamy nadzieję, iż Towarzystwo naukowe wrócone do wątka przerwanych prac swoich, stanie się przybytkiem wyższego naukowego światła. Niejedna gałąź umiejętności, nieznana u nas, lub nieużywająca wzięcia, niejedno badanie potrzebujące pomocy wielu sił i wielostronnych ułatwień — może się bezpiecznie dokonywać w gronie przejętém miłością nauki, a dążącém do jednego celu — do światła.

Ponieważ w tę samą chwilę, bo na dzień 25 i 26 b. m. przypadała wystawa uczniów szkoły malarstwa i rzeźby, urządzona w gmachu Bursy muzycznéj — przeto wspomnieć o niéj niebędzie od rzeczy; zwłaszcza, że przygotowawcza ta szkoła przysposabia przyszłych artystów, których utwory pokażą się kiedyś na wystawie Towarzystwa sztuk pięknych.

W tego rodzaju akademii najwięcéj zajmowaćby mogły rysunki ręczne podług dobrych wzorów, antyków lub z natury — wszelako przeglądając dwa pokoje poświęcone rysunkom, niewiele dało się znaleść coby zasługiwało na uwagę — nigdzie ani pewnego, ani śmiałego pociągu — zato zmudne punktowanie lub kreskowanie, bez którego mogłoby się obejść; w dobrym bowiem konturze znajdują się i wypukłości i okrągłości i wszystko co potrzeba.

Co się tycze olejnych robót wystawionych przez uczniów prof. Stattlera, najwięcéj zajmowały studia (portrety i owoce) wykonane przez jego dwóch synów: Stanisława i Adama. Znać, że tu czuwało troskliwe oko nauczyciela i ojca, gdyż mimo niedostatków towarzyszących wszelkim początkowym pracom, widać zadziwiający postęp niezmordowaną osiągnięty usilnością. — Tego jednak niemożna powiedzieć o daleko mniejszéj liczbnie robót wystawionych przez innych uczniów szkoły malarskiéj; nie tylko sama ilość, ale i jakość nie wytrzyma porównania z malowaniami dwóch wyżéj wspomnionych uczniów. Szkoda, że w liczbie tylu młodych ludzi znalazło się tak mało talentów!

W rodzaju krajobrazów widać najwięcéj rysunków, mniéj akwarel i olejnych studiów. Niektóre rysunki wcale są nie złe, mianowicie Eliasza i Gryglewskiego. Najwięcéj jednakże uderza olejny krajobraz Leopolskiego — znać tu i wielkie uczucie natury i niepodejrzany talent do kompozycyi, obok poprawności rysunku. Prace te dał p. Leopolski w celu ubiegania się o stypendium. Taki talent zasługuje, aby mu dano sposób kształcenia się za granicą, tém bardziéj, że to co ma, winien najbardziéj sobie samemu.

Najprzyjemniejsze wrażenie, graniczące z podziwem, zrobiła na nas wystawa rzeźbiarska. Wielka w tém zasługa prof. Kossowskiego, że z tak pomyślnym skutkiem umie wlewać swoją sztukę w uczniów, i tak szczęśliwie kierować nimi. Była to prawdziwa niespodzianka dla nas, cośmy się spodziewali ujrzeć ręce, nogi, nosy, kawałki kadłubów, i tym podobne począt-

W numerze pierwszym *Biulletynu* zajmującego się pielgrzymką do Ziemi Ś. czytamy rady dane podróżnym tam udającym się, aby się zaopatrzyli najprzód w paszporta i złoto, potem w chininę od febry, w arnikę na rany i blizny, w alkali na leczenie od ukąszeń gadzin i owadów a w końcu w broń palną przeciw rabusiom. *Strzeżonego Pan Bóg strzeże* mówi przysłowie, ale i to prawda, że *Kto się w Opiekę podda Panu swemu*, nieurzyjdzie nań żadna straszna trwoga, dowodem jest wdowa pani Andie urodzona Bouesnard, która wyszedłszy pieszo z miasteczka Dinan, szczęśliwie w tych dniach wróciła z pielgrzymki do Jerozolimy.

Mieliśmy w niedzielę piękny widok wznoszącego się balonu po nad bulwarami i ogrodem Tuilleryjskim. P. Godard latawiec nadpowietrzny w towarzystwie p. Crozet wzleciał z hypodromu w balonie „Zefir“ zwanym, o godzinie 5téj wieczornéj. Długi czas nieruchomie zatrzymany nad placem Vendôme ledwie około godziny 7éj spotkał wiatr pomyślny; dla ulżenia ciężaru, spuścił się w ogrodzie Tuilleries, wysadził swego towarzysza, i swobodnie ruszając w obłoki stanął szczęśliwie w okolicach Fonteneblo.

Bank francuzki stara się w Londynie o 100 milionów milionów złota, niezabraknie go więc w Paryżu jak niezabraknie mieszkań, jeśli *kompania domów ruchomych* rychło znajdzie dostateczny kapitał i pocznie budować domy podług systematu szwajcara Seilera. Jutro skończoną będzie budowa domku prywatnego przy alei Cesarzowéj i Neuilly a za parę dni późniéj mieszkanie dla czérech rodzin robotników. Najem dla każdej z nich roczny nieprzeniesie 150 franków. Domy te mają służyć za pierwotne wzory.

P. Wolters obliczył w dzienniku *Industryi*, że wszystkie koleje żelazne wynoszą 119.972 kilometrów, z tych na Stany Zjednoczone przypada 49,892, na Anglią 21,377, na Francyą 11,898, na Niemcy i Danią 16,237. Portugalia ma najmniéj bo tylko 29 kil.

Od dawna istnieje w Paryżu instytut ormiański powstały z milionowego zapisu jednego zmarłego Armeńczyka w tém mieście. Jak wszędzie tak i w nim były dwa stronnictwa: jedno trzymające się władzy papieskiéj, drugie odnoszące się do patryarchy konstantynopolitańskiego. To ostatnie założyło w tych dniach osobny instytut poliglotyczny na ulicy Violet Nro 60 w gminie Grénnelle. Księża: Teodor dawny dyrektor kollegium Moorat w Paryżu, Aiwakowski i Kalfa prefekci, są głównymi nauczycielami języków wschodnich. Europejczycy prócz zwykłych studiów mogą się nauczyć po turecku, arabsku, persku i t. d. przybyli ze wschodu znajdują łatwość nauczania się języków europejskich. Opłata roczna od 1200 do 1500 franków, prócz wyprawy, która na raz pierwszy kosztuje fr. 600 i posłania fr. 70, ktoby z Ormian chciał się do niego zgłosić ma pisać pod adresem: *à M. le Directeur de l'Institution Polyglotte à Grénelle.*

Rozdanie nagrod uczącéj się młodzieży będzie miało miejsce w Sorbonie dnia 11go sierpnia, następnie po innych kollegiach i zamknie się rok szkolny. Na 9go sierpnia zapowiedziane wyjście z druku następnego tomu historyi Cesarstwa p. Thiers. Dowiaduję się w téj chwili z nowéj broszury pod tytułem: *Co tu robić, komu ufać, czemu wierzyć*, że *ktoś tam sobie* jest sobie *Ludevit Czerny* zapowiadający na ostatniéj stronie, że ma 1) gotową pracę, wykazującą probierczo i naukowo gienusz, ducha, język i byt plemienia naszego w Azyi, co lepsza, zasoby ówczesnéj jego filozofii, 2) o tożsamości rodu Gaulów, Chwalów, Chwalisków i Galatów zwanych Radhini, Rathini, Ruthili i Rhodaniti nad Ronem ze stolicą ich pierwszą Rhodą a drugą Halissą, zdobytą przez Cezara; a Scytów, Sędziów czyli Myżych i Gaharnych, to jest Medów i Persów, późniéj Tauryskow, Halissonów, Retów, i Ruthenów albo Haliczan, ze stolicą Halicz, Rusi czerwonéj. Powiecie mi: po co cytuję te wszystkie nazwiska, jaki dla waszych czytelników w nich interes? nie mały, odpowiadam — bo zważcie sobie, że gdybym nieumieścił ostatniego wiersza, niedowiedzieliby się Galicyanie, że „w Galii, Halissa, Lyonowi ustąpiła, w Rusi Halicz Lwów ma za druha“, co autor odkłada do następnéj książeczki, czyli którą niewiem jak mu się podoba *dawać* lub *sprzedawać* — zawsze jednak obudzoną ciekawość publiczności czytającéj starać się będę zaspokoić.

Londyn 28 lipca.

L. Ile razy zdarzyło mi się mówić o stronnictwach angielskich, zawsze dowodziłem, że coraz więcéj różnica między niemi znikała i zacierały się cechy nadające im wziętość i znaczenie wewnątrz kraju i wpływ na zewnątrz. Nieraz nadmieniałem o rozbiciu się główniejszych stronnictw znanych pod nazwiskiem torysów, whigów i radykałów, i pochodzących stąd trudnościach uformowania z nich ministeryum mającego jedne zasady, zamiary i cele. Gdzie nie było ani wyraźnych zasad ani ludzi wyobrażających je, tam musiały zniknąć dawne ogniska skupienia tak, że z czasem nastąpił rozkład dawnego ich wpływu na scenie politycznéj. Com tak tu i owdzie mimochodem natrącał i napomknął, to się na piątkowéj sesyi (dnia 27go b. m.) parlamentu w całéj zupełności okazało; zdumiał się cały naród angielski, tak to było niespodziewane. Rzecz tak się miała. D'Israeli jako naczelnik torysów w Izbie niższéj uwziął się był na wspomnionéj sesyi wykazać całą nieudolność istniejącego ministeryum whigowskiego. Wyliczał przeto w długiéj, bo dwie godzin z górą trwającéj mowie, rozmaite wnioski, które ministrowie w ciągu tego roku wprowadzali a przeprowadzić nie mogli przez Izby; ile bitew cofnęli, na ilu zostawieni byli w mniejszości przy głosowaniu; zgoła wyliczał wszystko, co mieli zrobić a nie zrobili, wykazując zupełną słabość ich rządu; a co gorsza, że same kwestye, które wytaczali, jako też całe ich postępowanie tak w wewnętrznych jak zewnętrznych sprawach nie było liberalne ani rewolucyjne, lecz właściwie zachowawcze— słowem takie jakie jego stronnictwo sobie przyswaja. Stąd D'Israeli przyszedł do téj konkluzyi, że lord Palmerston używał tylko pozornie liberalizmu, osobliwie w kwestyach zagranicznych, w gruncie był zachowawczy (conservative). Takim on okazał się względem Rosyi, Ameryki i Włoch nieprzyrzekając im zbrojnéj pomocy. „Szlachetny lord — rzekł D'Israeli — Nie jest taką żagwią jak go okrzyczano“; i przytem dodał: „Niechże teraz powiedzą czy stronnictwo zachowacze zgasło i nie ma go? Niech raczéj odpowie naród cały na to, jakie stronnictwo w nim wygasło. Naprożno wznawiać w kogo trwanie stronnictwa, od którego zasad naczelnik odstąpił; a jeśliby dzisiejsza polityka miała potrwać dłużéj, partya liberalna byłaby na 50 lat wstecz rzucona, zmarnowałaby się do szczętu.“

Odpowiedź lorda Palmerstona na te zarzuty była niemniéj uderzająca, odsłoniła tajnię jego polityki. Tłumaczył się on tem, że z saméj natury konstytucyjnego kraju wynikają przeszkody do rychłego uchwalania praw; opóźnia je opinia publiczna; wolność dyskusyi i potrzeba godzenia różnych ścierających się interesów. Miano tego roku wszystkich 104 posiedzeń parlamentu; z nich 51 wieczorów było rządowych; lecz po odtrąceniu z téj liczby 20 wieczorów na roztrząsani budżetu, a 3 wieczory umyślnie ustąpionych na nieprzyjaźne ataki od opozycyi, rząd właściwie nie miał więcéj jak 22 wieczory na nowe projekta do prawa. Że nie wszystkie te projekta przeszły i niektóre musiały być odłożone na przyszłość, nie byłoby to bynajmniéj winą ministrów. Oni bowiem nie mieli sposobności stanowienia prawa odrębnie od Izb, lecz jak lord twierdził, skutkiem zawad wynikających z rządu konstytucyjnego w kraju. Pod rządami innemi większy bywa pośpiech, zaciągają one rady światłych i doświadczonych ludzi, przestają na niéj i przystępują wręcz do działania; niepośpiech i zwłoka mogą tylko ściągnąć nań publiczną naganę. Przeciwnie dzieje się w konstytucyjnym kraju; a zatem ministrowie gabinet składający, mając do działania z konstytucyjną władzą prawodawczą i z konstytucyjnym narodem, aby interesom jego zadosyć uczynić, nie powinniby być wyłącznie obwiniani o zaniedbanie obowiązku, jeśli pora roku parlamentowego minie, a nie postąpi się w niéj na krok do naprawy prawodawstwa. Sposób ten tłumaczenia się naczelnika rządu nie trafia bynajmniéj do przekonania publiczności i zdziwił nawet samych stronników rządu. Nic nie wyjawiało jaśniéj nad powyższe słowa, jaka była prawdziwa dążność polityki Palmerstona; Anglicy wszakże niespodziewali się słyszeć to z własnych jego ust. Nieuszło to już dawniéj uwagi powszechnéj, że Palmerston nie był tym za co go miano, że był oziębłym albo raczéj wątpliwym liberalistą; ale nigdy nie sądzono żeby mógł usterki własne i swego rządu składać na reprezentacyą narodową, a nawet kłaść ją na karb konstytucyi krajowéj. Podejrzywają go jak gdyby do rządzenia dobrze, potrzeba mu było despotycznéj władzy, że zazdrościł jéj rządzcom na kontynencie. Sam rzut oka na listę wniosków wprowadzonych przed Izby już dostatecznie przekonywa, że one nie należą do rzędu liberalnych, jakie stronnictwo whigowskie zwykło dawniéj wnosić i popierać. Słusznie więc D'Israeli policzył je do zachowawczych, jakie sami torysowie nie wstydziliby się wnosić i popierać. Wielka część tych projektów do prawa ma dążność do centralizacyi, do czego wzory były widocznie pożyczane z innych krajów, a są niezgodne z reprezentacyą i prawami municypalnemi narodu. Replika ta naczelnika rządu niepodoba się narodowi, wydaje się bowiem jakoby lord Palmerston miał zamiar z uszczerbkiem dla konstytucyjnéj karty podciągać wszystko pod władzę i opiekę rządu—knuć może jakie modne coup d'état, jakiś upiór w postaci ducha Banka staje w oczach Anglików, lecz go się nie lękają. D'Israeli jako naczelnik opozycyi, sprawiedliwie zarywał rząd chociaż niezgrabnie, bo nie wskazał żadnych lepszych projektów od stronnictwa swego, ani że gotowe było do objęcia rządu. Nie dość bowiem obalić istniejący rząd, trzeba go umieć podjąć. Do tego zaś ani torysi, ani radykały nie czują się dość na mocy; radykały prawie znikli; Cobden, Bright chorzy, jeden Roebuck czasem odzywa się, moralnie i fizycznie zmaleli i są w parlamencie bez wpływu. Whigowie przeto jako już będący u steru rządu, tak i nadal, pomimo wad swych i odrodzenia się od liberalnych swych poprzedników, przy nim zostaną. Nie wielka to pociecha dla kraju, dla innych narodów jeszcze mniejsza; lecz przy takiem rozbiciu stronnictw z braku pewnych zasad, inaczéj być nie może. Piszę o tem w krótkości, obszerniéj zobaczycie to z dyskusyi piątkowéj sesyi, którą już musieliście w dziennikach otrzymać. Pisząc o tém tyle, chciałem tylko zwrócić czytelników *Czasu* uwagę na istotne zasady, a raczéj na zupełny brak zasad w teraźniejszéj polityce rządu angielskiego, aby ponieważ on sam sobie nie ufa i w nim też nie ufano. Sam naród angielski nie ma w nim zaufania. Utracił rząd zupełnie swą samodzielność; czekać trzeba dopóki jéj nieodzyka, bo pora dzisiejsza jest widocznie porą przejścia. Ministeryum Palmerstońskie było właściwie tylko ministerstwem wojny. Palmerston został na nie wyniesiony jedynie, że wydawał się być najbardziéj za wojną i wojennym, chociaż jak się okazało, nim nie był. Za powrotem pokoju utracił on cały urok; ale jaka przemiana nastąpi, czas tylko może objawić.

Jutro ma być odroczednie parlamentu, tą razą nie przez królowę, ale przez komisyą od niéj przeznaczoną. Mowa od tronu dojdzie was zwyczajną drogą. Jaka o niéj będzie opinia narodu i rozbiory w pismach, o tém późniéj uwiadomię.

Członek parlamentu Strut na dożywotne parostwo wyniesiony. Mówią także, że Benjamina Hall ma taki sam zaszczyt spotkać.

Wiedeń 1go sierpnia. Według nadeszłych z Teplic doniesień J. C. Mość przybył tam 30go z. m. rano po godz. 5éj, opuściwszy dniem poprzednio Wiedeń popołudniu i jadąc do Osieka koleją, a ztamtąd powozem. Hotel londyński przygotowany był na przyjęcie N. Pana. Pomimo że Cesarz całą noc jechał, wszelako zaraz po przybyciu swem do Teplic udał się w towarzystwie pierwszego swego jen. adjutanta fmp. hr. Grünne i adjutantów swoich służbowych majora bar. Waldstätten i rotmistrzów księcia Hehenlohe i hr. Szapary do źródła, oglądał cały zakład i rozmawiał z gośćmi. O godz 11éj odwiedził królowę Pruską i Saską swoje ciotki i powtórnie o godz. 3éj był u nich czekając przybycia króla Pruskiego, którego powitał wraz z Arcyksięciem Ludwikiem. Cesarz miał mundur pruski, król mundur austryacki. Miasto przybrane było w wieńce, chorągwie austryackie, pruskie i czeskie. Nazajutrz opuścił Cesarz Teplice i o godz. 1½ przejeżdżał przez Pragę z powrotem do Wiednia; dwory pruski i saski rozjechały się także wracając każdy do swego kraju.

N. Pan nadał godność szambelanów hr. Zygmuntowi Engl de Wagrain, bar. Leopoldowi Sternbach i sekretarzowi rządu namiestniczego w Preszburgu hr. Stefanowi Palffy.

— Kardynał Arcybiskup koloński Geissel, wyjechał z Wiednia napowrót do Kolonii.

— Dnia 1go sierpnia rozpoczyna się wydawanie akcyj kolei żelaznéj Pardubicko-Reichenbergskiéj (w Czechach) za złożeniem 30 złr. jako pierwszéj raty lub 60 złr. za akcyę, w zakładzie kredytowym dla handlu i rękodzieł w Wiedniu, lub w domach handlowych Zdekauera w Pradze, Merk & Comp. w Hamburgu, Mendelssohn & Comp. w Berlinie i Königswarter w Frankfurcie n. M.

— Koléj Busztiehradzka oddaną została wczoraj na użytek publiczny. Otwarcie kolei z Rabu do Nagy-Szönyi nastąpi w pierwszych dniach sierpnia.

— Pod przewodem p. Ignacego Wallend jlnego ajenta wyrobów żelaznych austryackich w Wiedniu utworzyło się towarzystwo produkcyi węgli i żelaza w Banacie, które ma na celu wydobywać węgle kamienne w Banacie, i wyrabiać z tamecznéj rudy żelaznéj surowiec. Kapitał zakładowy wynosi 4½ mil. złr.; akcye wydawane będą na 200 złr. Założyciele zachowali sobie czwartą część akcyj. Statuta już przedłożone zostały do najwyższéj sankcyi.

— Dziennik wiedeński *Il Corriere italiano* pozbawiony został debitu pocztowego w całem państwie papieskiem.

Anglia.

Zamknięcie tegorocznych posiedzeń parlamentu, nastąpiło w dniu 29 lipca o godzinie 2 po południu. Lord kanclerz odczytał przy téj sposobności następującą mowę Królowéj:

Milordowie i Panowie! Jej Kr. Mość poleciła mi uwolnić was od dalszego zgromadzania się w parlamencie i podziękować wam oraz za gorliwość i pilność, jakiéj dawaliście dowody w wypełnianiu obywatelskich powinności waszych w ciągu tegorocznych posiedzeń. Przy otwarciu parlamentu N. Pani wspólnie z sprzymierzeńcami swymi Cesarzem Francuzów, Królem sardyńskim i Sułtanem w ciężką wplątana była wojnę, mającą na celu sprawy europejskiéj ważności, i z tego to powodu żądała od waszéj lojalności i patryotyzmu potrzebnych środków, aby wojna jeżeli skutek jej miał być pomyślny, z niezbędną prowadzona być mogła siłą i energią. Wezwaniu temu odpowiedzieliście szlachetnie, a Jej Kr. Mość była w stanie do działań spodziewanéj kampanii uczynić przygotowania na lądzie i morzu, godne potęgi i sławy tego kraju. Na szczęście niebyło potrzeby sił tych używać do zamierzonego celu. Zawartem zostało przymierze dopełniające całkowicie widoków w których wojna przedsięwziętą była, a pokój zaszczytny uwolnił Europę od cierpień dłuższéj walki. J. Kr. Mość ma nadzieję, że wynikające z pokoju dobrodziejstwa będą trwać długo i szerokie przybiorą rozmiary i że gdy stosunki przyjaźni i przymierza, które w ciągu walki wspólnem wytężeniem ściślej zawiązane zostały, wzajemnością interesów zyskają jeszcze na sile,— znikną te przykrości jakie nieodstępnie towarzyszą każdéj wojnie i ustąpią miejsca zaufaniu i życzliwości w skutku wiernego wypełnienia przyjętych na siebie zobowiązań przez tych, którzy się już jako przeciwnicy wzajemnie nauczyli cenić. Jej Kr. Mość nakazała mi podziękować wam za waszą pomoc w godzinach próby, i wyrazić wam jej nadzieję, że pomyślność wiernego jéj ludu niezbyt zachwiana naciskiem wojny trwać i pod ożywiającym wpływem pokoju rozrastać się będzie. Jéj król. Mość wchodzi obecnie w układy, których przedmiotem są

---

kowe studia — znaleść natomiast niewielką wprawdzie izdebkę, ale zapełnioną wcielonemi w gips lub glinę pomysłami młodych uczniów rzeźbiarstwa, a pomysłami jakichby się i skończony rzeźbiarz niepowstydził. Ten Chrystus wskrzeszający umarłego — ten Walenrod ciskający pod nogi płaszcz krzyżacki z słowami: „Oto są grzechy mojego żywota“ — te główki znakomitych ludzi modelowane z portretów, te inne znowu, portretowane z żywych osób — wszystko to przekonywa, że nauczyciel z korzyścią umie naukę przelewać, że ma rzadki dar nauczania. Szczególniéj roboty trzech uczniów: Parysa Filipiego, Gadomskiego i Wyspiańskiego, zasługują na uwagę; znać z tego co wykonali, że są na dobrej drodze, czyli na téj, na któréj z każdym dniem spotkać się można z postępem. Częstokroć bowiem zdarza się, że i prawdziwy talent, kiedy nim źle pokierują zatnie się w miejscu, i niemogąc wybrnąć z błędnego koła, sam o sobie zrozpacza.

O ZBIORACH NAUKOWYCH I ARTYSTYCZNYCH

śp. Gwalberta Pawlikowskiego

znajdujących się we Lwowie.

(Dalszy ciąg)

B. Rękopisy.

W stosunku do ilości dzieł drukowanych a nawet do innych części zbioru jest oddział rękopisów nadzwyczaj szczupły, co tém więcéj zadziwiać powinno, że wczasie wzrastania tych zbiorów wiele ważnych było na przedaż rękopisow. Jakiejby to przypisać należało przyczynie, nie myślę dociekać, dość że policzywszy drobniejsze kilku i kilkunastukartkowe osobno oprawne piesemka ilość rękopisów 250 nie przejdzie tomów. Gdyby przynajmniéj między temi znajdowały się same tylko ważne czy to wartością wewnętrzną, czy też pięknością graficzną, byłby zbiór mimo tak niskiéj cyfry zawsze dość jeszcze znakomity doborem rzeczy. Lecz w ilość tę wchodzi nie mało drobiazgów bez znaczenia, odpisów dzieł już drukowanych i wykładów retorycznych lub teologicznych, które dziś najmniejszej prawie nie mają wartości, a któreby śmiało wykluczyć można, aby bez potrzeby pułek nie zalegały. Ubytek ten zniżyłby nieledwie o czwartą część cyfrę powyższą, na czémby przecież zbiór bynajmniéj nie stracił. Lecz chociaż oddział rękopisów najsłabszą jest stroną zbiorów śp. Pawlikowskiego, nie sądźmy przecież, że w nim nic już nie ma, o czémby wspomnieć warto, ponieważ przeciwnie i tu znajdzie się nie jedno, co dla badacza starożytności, piśmiennictwa i dziejów ojczystych bardzo może być pożądaném i użyteczném, a z tego względu poświęcę kilka wierszy opisowi téj także części.

Między rękopisami treści historycznéj wypada przytoczyć kronikę a raczéj roczniki oliwskie w 4ce poczynające się z założeniem opactwa a doprowadzone do r. 1335, po których następuje kronika wojen krzyżackich także do tego tylko roku sięgająca. Pismo i papier wskazują na pierwszą połowę wieku XIV, choć w samym rękopisie nie ma wzmianki, kiedy był przepisany. Drugi w kolei chronologicznéj jest: *Historya Vlastae* Roderyka Dubrawskiego (de Dubrava) należąca do dziejów czeskich, piękny rękopis pergaminowy w 4ce z początku XVI wieku, ozdobiony złocistemi majuskułami i kilku malaturami. Ciekawych szczegółów do dziejów XVI wieku aż po rok 1576 dostarcza duży rękopis in fol. w języku niemieckim, w którym powiększéj części opisano sprawy powstania Niderlandów przeciw Filipowi II hiszpańskiemu i wojnę ztąd wynikłą, ale obok tego jest w nim wiele dotkniętych wydarzeń współczesnych w Rosyi, Polsce i Niemczech. Zdaje się, że foliant ten ogromny pisany w Gdańsku a skończony w 1576 roku. W drugim znacznie mniejszym ale zupełnie tym samym charakterze spisano bardzo ciekawe szczegóły do spraw gdańskich w r. 1576 a tém ważniejsze, że jak wiadomo właśnie wtedy Gdańsk nie uznający wyboru Stefana Batorego w ciężkiéj był z nim zatardze. Do wieku XVII masz tu prócz zbioru aktów dyplomatycznych, odnoszących się do panowania Zygmunta III kilka tomów mniejszej i większéj objętości, w których znajdują się uniwersały, listy, mowy i wota sejmowe z ważniejszemi wydarzeniami w związku będące. Z XVIII wieku zasługują na wzmiankę prócz wielu innych zajmujący pamiętnik wydarzeń ważniejszych w Polsce i Europie zaszłych w roku 1710, spory tom in fol. materyałów do spraw naszych w przeciągu lat 1716—1737, mniejszy znacznie w 8ce zbiór takichże materyałów z lat 1742—1764, bardzo ciekawy opis w klasycznéj łacinie smutnych zajść na sejmie konwokacyjnym w maju 1764 r. w którym pisarz (ile z wyrazów wstępu wnosić można Seweryn Rzewuski) przeciwny stronnictwu Czartoryskich, jako naoczny świadek szczegółowo wszystko skreśliwszy manifest 26 senatorów i kilkudziesięciu posłów przeciw temuż stronnictwu do grodu wniesiony przytacza. Po opisie tym następuje tegoż autora nie mniej ciekawa rozprawa. (Paradoxa ad cives) o wzmaganiu się zasady i władzy monarchicznéj a podupadaniu swobody za Stanisława Augusta w Polsce, gdzie między innemi bardzo trafnie nadużycia i złe skutki rozdawnictwa starostw i urzędów wykazuje; w trzeciéj części rękopisu pod tytułem: *Iter Polidori ad arcem, quae vocatur Despoteja* skreślił w nader zajmujący sposób zachody Stanisława Augusta o koronę. Do czasów panowania tego króla, masz tu ważny pamiętnik w języku polskim, drugi francuski Muraya o konfederacyi barskiéj, zbiór listów francuskich pisanych w latach 1772—1774 z Warszawy do biskupa przemyślskiego Kierskiego i nakoniec ważne materyały do lat 1791—1794. Oprócz tego znajduje się tu dwutomowy rękopis in folio dziejów czeskich Paprockiego, w języku czeskim skrócenie jego herbarza morawskiego, ozdobione pięknemi malowanemi herbami także in fol. i herbarz szlachty galicyjskiej w języku niemieckim z malowanemi również herbami 3 tomy in fol.

Do materyałów dziejowych możnaby w części policzyć rękopis in fol. z w XIV wykazujący dochody starostwa niepołomickiego, które skarb królewski pobierał w tym wieku począwszy od r. 1380; drugi także in fol. zawierający rachunki oryginalne miasta Bochni od 1520 do 1573 r. i trzeci mieszczący w sobie rachunki również oryginalne kuchni królewskiéj z lat 1568 i 1569, nakoniec urzędowy wykaz kosztów łożonych na pogrzeb Zygmunta Augusta sporządzony w języku łacińskim, po którym następuje opis tego obrzędu po polsku.

Prócz tego zasługuje na wzmiankę obszerna o ile się zdaje XVIII wieku pisana rozprawa in fol. w języku francuskim pod tytułem: De l'Etat et du gouvernement politique de la republique de Pologne, nieznanego autora ale niewątpliwy autograf, co świadczą poprawki i dodatki na maryginesie połowę kartek zajmującym; i zbiór wilkierzów gdańskich z 1608 roku rękopis współczesny in folio.

(D. c. n.)

niektóre kwestye, odnoszące się do sprawy Ameryki środkowéj i spodziewa się, że powstały z powodu téj sprawy między rządem Jéj król. Mości i Stanami Zjednoczonemi spór spokojnie załatwionym zostanie.

Jéj k. Mość poleciła mi, wyrazić wam przy téj sposobności swą radość, jaką ją napawały liczne i zaszczytne dowody lojalności i ducha jedności w ciągu wojny ze strony indyjskich jéj posiadłości i osad, które stanowią tak kosztowną perłę w koronie W. Brytanii. Jéj k. Mość dała serdeczne swe przyzwolenie na akt, mający w hrabstwach i miasteczkach angielskich nadać skuteczniejszy rozwój policyi. Akt ten głównie bezpieczeństwo osób i własności zamierzający popierać, posłuży za bodziec usiłowaniom uczciwego przemysłu. Jéj król. Mość cieszy się myślą, że akt ulepszenia wewnętrznych urządzeń uniwersytetu w Cambridge, téj odwiecznéj i sławnej siedzibie nauk, nowéj siły i działalności doda. Akt uregulowania banków towarzystw, korzystnemu użyciu kapitałów nowe przyniesie ułatwienie i przyczyni się do rozwoju zasobów kraju, w chwili, gdy prawa wydane w przedmiocie stosunków handlowych w Anglii i Szkocyi usuną niedogodności, na które handlem trudniący się poddani Jej k. Mości z powodu różnicy pomiędzy temi prawami narażeni byli. Jéj k. Mość widziała z zadowoleniem, żeście poświęcili uwagę waszą ustanowieniu sądów w hrabstwach. Najgorętszem jest życzeniem Jéj kr. Mości, ażeby wszystkie klasy jéj poddanych o ile dokładne zbadanie procesu tego dozwala, z jak najmniejszą stratą czasu, pomoc prawną uzyskiwały. Jéj k. Mość ufa, że akt, na mocy którego straż brzegów pod naczelny nadzór admiralicyi oddaną zostaje, służyć będzie za podstawę do nagromadzania w czasie pokoju środków obrony kraju, których przyszła potrzeba wymagać może.

Członkowie Izby niższéj! Mam polecenie wyrazić wam podzięki w imieniu Jéj król. Mości za gotowość, z jaką zawotowaliście zasiłki na rok bieżący.

Milordowie i Panowie! Jéj k. Mość rozkazała mi powinszować wam pomyślnego stanu dochodów państwa i rozwoju wszelkich gałęzi narodowego przemysłu; uznaje ona z wdzięcznością lojalność wiernych swych poddanych, oraz ducha porządku i uszanowania przed prawem panującego we wszystkich częściach jéj państwa. Jéj król. Mość rozkazała mi oświadczyć, że liczy na to, iż każdy z was za powrotem w swoje progi rodzinne wpływem swym i własnym przykładem popierać będzie ten ciągły i stopniujący postęp, będący żywotną zasadą narodowéj pomyślności — a sama ze swéj strony zasyłać będzie modły do Nieba, aby błogosławieństwo Wszechmocnego towarzyszyło waszym krokom, i wspierało was w usiłowaniach ku dobru i szczęściu jéj ludu.

Rosya.

Gwardye cesarskie mające być zgromadzonemi pod Moskwą i stać tam obozem w czasie koronacyi cesarza, ciągną już od dni kilkunastu ku téj stolicy z Litwy i z prowincyj nadbaltyckich. Jeszcze na początku lipca ruszyły ku Moskwie z Litwy gwardyjskie pułki jazdy, i przez cały ubiegły miesiąc przechodziły częściowo przez Smoleńsk, dążąc zwolna drogą bitą do Moskwy. Tym sposobem oba korpusy gwardyjskie piesze i konne, rozłożone od okolic Brześcia litewskiego do Petersburga, rozpoczęły ruch od prawego skrzydła, od Litwy, a na końcu wyruszą pułki około Petersburga stojące, które koleją żelazną przewiezione zostaną.

— Cesarzowa matka i wiele znakomitości rosyjskich, które z początkiem lata wyjechały zagranicę, dążą już napowrót ze wszystkich stron do Rosyi na koronacyą. Cesarzowa matka opuściła już Wildbad i oczekiwana jest dzisiaj 2go sierpnia w Berlinie, zkąd po kilkodniowym odpoczynku puści się w podróż lądem do Petersburga. Równocześnie ambasadorowie trzech mocarstw są w drodze na koronacyą: poseł francuski hr. Morny przyjechał 30go lipca do Berlina a zaraz nazajutrz puścił się daléj drogą lądową przez Królewiec do Petersburga; towarzyszą mu hr. Murat, vice-hrabia L'Epine, vice-hrabia Siméon i Welles de la Valette; kilku zaś innych oficerów francuskich pospieszą za nim przez Szczecin drogą wodną. Poseł angielski lord Granville wraz z żoną i z całym orszakiem ma przybyć dzisiaj do Berlina w przejeździe do Petersburga. Książę Esterhazy jest także w téj chwili w drodze z Warszawy do Petersburga.

— Dzienniki petersburgskie z 25go lipca podają następujące wiadomości dzienne. Cesarz kazał podziękować rosyjsko-amerykańskiemu towarzystwu handlowemu, za jego starania, baczność i środki przedsięwzięte dla zabezpieczenia posiadłości kompanii i zaopatrywania w żywność osad w czasie wojny. Na mocy rozporządzenia cesarskiego cło wchodowe od cukru zmniejszone zostanie od 1go (13go) sierpnia r. b. na lat sześć, tak iż od puda opłacać się będzie 3 rs. Akcyza od wyrabianego w kraju cukru burakowego pozostaje dawna. — Przed kilku dniami przybył do Petersburga admirał angielski Karol Napier; mógł on jeszcze widzieć wystawione przed księgarniami karykatury robione na niego w czasie wyprawy na Baltyk. — W warsztatach okrętowych petersburgskich kronstadzkich i helsingforskich pracują ciągle z nadzwyczajną gorliwością nad budową łodzi kanonierskich parowych i wiosłowych.

W dziennikach rosyjskich czytamy opis ogromnego wylewu Wołgi, szczególniéj na dolnym jéj biegu. Z Astrachanu donoszą do tych dzienników, iż jeszcze w maju przy pierwszéj powodzi, zebrane wody Wołgi groziły miastu zalaniem, lecz nagle opadła woda przerwawszy groblę o kilka mil wyżéj miasta i zalawszy przeszło 100 wiorst stepu. Lecz 9go czerwca wezbrane ciągle wody przerwały groblę w samém Astrachanie i zalały dwie dzielnice miasta; na niektórych ulicach było kilka sążni głębokości wody. Woda dopiero 21go czerwca opadać zaczęła, przeto nędza mieszkańców zalanéj części miasta była wielka i rząd przyjść im musiał w pomoc. Przyczyną tego wylewu było szybkie topnienie wielkich śniegów spadłych w zimie w Uralu oraz w guberniach, przez które przepływają rzeki wpadające do górnéj Wołgi. Ta sama powódź znaczne szkody poczyniła w guberniach saratowskiéj i samarskiéj.

— Skład nowego poselstwa rosyjskiego w Wiedniu będzie z pewnością następujący: baron Budberg posłem, ks. Wołkoński radcą poselstwa, ks. Wiazemski pierwszym sekretarzem, p. Nowosilców drugim sekretarzem; przeto tylko ostatni pozostaje z dawnych członków poselstwa.

— Z naukowego świata rosyjskiego donoszą, iż rząd rosyjski wyprawia kilku uczonych i kilku znakomitych oficerów marynarki w podróż naukową na około ziemi; przygotywują już dla nich w Kronstadzie dwie korwety, a we wrześniu wyprawa wyruszy. Będzie to już od 1802 r. 39ta podróż naukowa na około ziemi przedsiębrana przez Rosyan kosztem i z polecenia rządu.

Królestwo Polskie.

Gazeta Rządowa ogłasza następujące postanowienie: „Cesarz w skutku przedstawienia główno-zarządzającego drogami komunikacyj i budowlami publicznemi, najwyżej rozkazać raczył: młodych ludzi, którzy skończyli kurs nauk w wyższych zakładach naukowych i objawili chęć zdania wprost ostatecznego egzaminu w instytucie korpusu inżynierów dróg komunikacyj lub w szkole budowniczéj głównego zarządu dróg komunikacyj i budowl publicznych, przypuszczać bez przeszkody do takowego egzaminu na zasadach oddzielnie w tym celu skreślonych i do niniejszego dołączających się, z nadaniem tym osobom po złożeniu przez nich egzaminu, wszystkich praw nadanych wychowańcom kończącym kurs w instytucie lub szkole budowniczéj."

Wyżéj wspomnione zasady przypuszczenia do egzaminu podane są w numerze 55 *Senackich Wiadomości.*

Turcya.

Wewnętrzny stan Turcyi bynajmniéj się niepolepsza, owszem rozdział, nienawiść i cicha walka między ludnością chrześciańską a mahometańską w Turcyi wzrasta z dniem każdym; hatihumajon został tylko martwą literą, ogłoszenie zaś jego zwiększyło jeszcze powszechny zamęt i nieukontentowanie, gdyż oburzyło muzułmanów a zawiodło chrześcian. Przedstawiliśmy niedawno teraźniejsze położenie Bułgaryi, według listów z Szumli i Ruszczuku; jednéj iskry tylko potrzeba, aby nagromadzone w całéj Bułgaryi dokoła Bałkanów palne materyały wybuchły pożarem powstania—jak się wyraził korespondent. Podobnie malują stan Bośnii listy zamieszczane w dzienniku *Zagrzebskim* i w *Ost-Deutsche Post.* Pycha i fanatyzm muzułmanów z jednéj, oburzenie chrześcian z drugiéj strony rosną ciągle. Z miasteczek Bośnii, szczególniéj z Buzowacz blisko Trawnika, donoszą o codziennych napadach Turków na chrześcian. Z miasteczka tego chrześcianie, rozbrojeni jeszcze w czasie wyprawy Omera paszy przeciw Czarnogórze, uszli do pobliskich lasów obawiając się napadu Turków; nawet sprzyjający reformom mudir (sędzia) uciekać z miasta musiał, zaś wielki mudir (wielki sędzia) nietylko niestarał się poskromić muzułmanów, lecz ich podburzał. Często już słychać—pisze korespondent—między chrześciańsko-słowiańską ludnością Bośnii przysłowie: „Bóg wysoko, a car daleko."

Niedziwimy się jednak podobnemu stanowi na prowincyach, kiedy w stolicy, Stambule mało co lepsze jest położenie. Oto co pisze korespondent z Konstantynopola do gazety *Powszechnéj Augsburgskiéj:* „Za staraniem greckiego poselstwa stawiono przecie przed sąd oficera tunetańskiego, który w biały dzień w obliczu świadków zamordował niewinnego Greka na ulicy. Podczas posiedzenia sądu miała miejsce scena okazująca, jak urzeczywistniają się reformy sułtańskie. Gdy w czasie posiedzenia dragoman poselstwa greckiego Barozzi będący oskarżycielem zabójcy, domagał się energicznie ukarania mordercy, podniósł szablę jeden z sędziów Tunisli pasza i krzyknął: „Milcz giaurze, albo napije się krwi twojej!" Barozzi umilkł i opuścił salę. Czyż greckie poselstwo puści tę rzecz w niepamięć? czy też wszystkie poselstwa wielkich mocarstw upomną się wspólnie o zadosyćuczynienie za krzywdę wyrządzoną jednemu z chrześciańskich posłów? Wprawdzie podobne wypadki są częste tutaj, i zwykle z obojętnością przyjmowane; niedziw więc że Turcy dopuszczają się takowych. Na posiedzeniu wielkiéj rady, gdy mówiono z powodu konwencyi zawartéj względem sześcio-miesięcznego pobytu wojsk sprzymierzonych w Stambule, o usługach oddanych Porcie przez sprzymierzonych, — Szeik ul Islam, sprzeciwiający się dłuższemu pobytowi obcych żołnierzy, wyraził się w ten sposób: „Gdy pan idzie na polowanie, bierze psy ze sobą; po skończoném jednak polowaniu, niepotrzebując psów, odsyła ich do domu."

Dzienniki stambulskie i korespondencye z Konstantynopola zajęte są jeszcze opisem uroczystości z jakiemi przyjmowano marszałka Pélissiera. List z Carogrodu z 17go lipca, zamieszczony w *Triester Ztg*, w ten sposób je opisuje: „Świetny obiad dany przez sułtana dla marszałka Pélissiera jest ciągle przedmiotem powszechnéj rozmowy. Dzienniki miejscowe podają wszystkie szczegóły uczty i wyliczają nawet zastawione potrawy; z spisu potraw, z którego widzimy, iż ukazały się na stole łakocie z wszystkich stron świata i uwielbione potrawy wszystkich narodów. Ucztą tą obchodzono zarazem poświęcenie nowego pałacu, Dolma Bagacze. Sala tronowa w tym pałacu jest wzorem smaku i wspaniałości; ściany jéj z marmuru przybranego złotem; sklepienie lekko unoszą białe, złotem rzeźbione marmurowe kolumny. W środku wisi pyszny świecznik a pod nim stół z nakryciem na 130 osób. Zaproszeni byli do wspaniałéj bocznéj sali przez Kabuli-efendego i Kiamilbeja; oczekiwali ich tam wielki wezyr, ministrowie i dygnitarze Porty w paradnych mundurach. Sułtan wszedłszy do sali powitał swych gości i wyraził jak przyjemnie mu jest widzieć posłów mocarstw sprzymierzonych i przyjacielskich w swoim pałacu, poczem oddał marszałkowi Pélissierowi złoty brylantami wysadzany medal, a drugi wręczył posłowi angielskiemu dla jenerała sir Williama Codringtona, który jeszcze wówczas z Krymu nieprzybył. Korpus halabardników stał dwoma szeregami na wielkich schodach a sułtańska muzyka umieściła się na galeryi w sali tronowéj. O godzinie 7méj zaproszeni goście zasiedli do stołu, sułtan jednak nie był już obecny uczcie. Prócz ciała dyplomatycznego, jenerałów wojsk sprzymierzonych, zaproszeni byli pierwsi sekretarze i dragomani wszystkich poselstw oraz wielu niemahometańskich mieszkańców Konstantynopola.

Donieśliśmy już pokrótce o pożarze, który zniszczył większą połowę miasta Saloniki czyli Tesaloniki. *Triester Ztg* podaje następujące szczegóły tego wypadku: Wieczorem 11 lipca wybuchł pożar w domu leżącym w dzielnicy Franków, a podniecany silnym wichrem rozszerzał się szybko, ogarnął całą ulicę i dostał się do domu w którym znajdowało się 58 beczek prochu. Wkrótce nastąpił straszny wybuch, wszystkie domy zatrzęsły się a najbliższe budowle runęły. Rozrzucone daleko głównie i płonące szczątki rozniosły ogień na wszystkie strony. Prócz tego brakowało wszelkich narzędzi do gaszenia i wszelkiej pomocy, gdyż mieszkańcy ogarnieni przestrachem uciekli z téj części miasta. Zajął się nawet jeden okręt w przystani, lecz ogień szczęśliwie zgaszono; inne jednak statki podniosły kotwice i mimo silnego wichru odpłynęły na morze. Pasza jest lekko raniony; a jego pomocnik umiera z potłuczenia; obydwa znajdowali się przypadkowo w domu angielskiego kupca, gdy dom ten po wybuchu runął i gruzami swymi siedm osób przywalił. Dopiero na drugi dzień od południa pożar zmniejszać się zaczął; jednak w chwili odejścia parowca pocztowego trwał jeszcze. Dwie trzecie części miasta zniszczył ogień do szczętu, a między innymi wszystkie magazyny zboża, składy towarów, skład węgla należący do austryackiego Lloydu. Ajencya Lloydu i ces. austryacki konsulat ocaliły się dzięki pomocy 15 majtków i drugiego kapitana z parowca Lloydowego „Smyrna", znajdującego się w porcie. Kapitan zaś Barysiewicz zaledwie zdołał parowiec wyprowadzić na morze z pośród ognia który go zewsząd otaczał.

Ostatnie wiadomości z Konstantynopola sięgają do 25 lipca. Przybyłego do téj stolicy jenerała Codringtona przyjmował świetnie sułtan, a po kilku ucztach i uroczystościach wyprawionych na cześć wodza angielskiego, odpłynął tenże 21go p. m. wraz z liczną flotą do Aten. — O podróży marszałka Pélissiera z Konstantynopola do Marsylii donoszą, iż wylądował najprzód w porcie Pireus a zwiedziwszy Akropolis, wsiadł na parowiec „Rolland" i odpłynął do Malty, gdzie przybywszy przyjmowany był przez gubernatora, a 27 lipca zamierzał puścić się w dalszą podróż do Marsylii. — Reszyd pasza powrócił z Egiptu do Stambułu.

Journal de Constantinople napisał wielki artykuł przeciw Rosyanom, iż osadzili wyspy Wężowe i ociągają się z oddaniem Karsu, którego załogę wzmocnili jeszcze 12,000 wojska. — Powstanie w Arabii inny bierze obrót: nowy szeryf Mekki zwyciężył w krwawéj bitwie swego poprzednika usuniętego przez sułtana, i zdobył miasto Taif, gdzie schronił się zwyciężony szeryf. W Konstantynopolu uważają powstanie za stłumione, a naczelnik jego dawny szeryf pójdzie na wygnanie: wiadomość ta jednak jest niepewna, wielu poczytuje ją za przesadzoną i mówi, iż pierwsze korzyści otrzymane nad powstańcami nie są jeszcze zupełnem stłumieniem buntu. — Przy strasznym pożarze Saloniki w Tessalii, którego opis wyżej podaliśmy, zginęło 200 ludzi a 600 było ranionych; stratę obrachowują na 150 milionów piastrów. Oto treść ostatnich wiadomości z Turcyi nadeszłych.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 2go sierpnia. Dziś nad ranem wrócił do Krakowa JW. Prezydent rządu krajowego hr. Clam-Martinitz z podróży swojéj po kraju.

— Jak w numerze czwartkowym z przyjemnością powiedzieliśmy słów kilka o odbytym koncercie uczniów krakowskiéj szkoły śpiewania pod kierownictwem pana Mireckiego zostającéj, tak dziś równie miło nam donieść, iż w *Wykazie i Klassyfikacyi uczniów konserwatoryum muzycznego w Wiedniu* z ubiegłego roku szkolnego $185^{5}/_{6}$, spotykamy dwóch tutejszokrajowych w tymże konserwatoryum się odznaczających: p. Bieńkowskiego Aloizego (z Oddziału II), który w *nauce harmonii i kompozycyi premium* otrzymał i p. Bendę Szymona, który w niéj postęp bardzo dobry okazał.

— Dnia 29 lipca umarł w Pradze pisarz czeski Karol Hawliczek, ur. 31go października 1821 w Borowie pod Brodami niemieckiemi. Od miejsca urodzenia swego przezwał się Gaweł Borowski. Od roku 1844 poświęcił się publicystyce i jako redaktor zyskał sobie imię.

— Dnia 24go lipca tłumy ludu dążyły w Paryżu do mostu karuzelowego. Mężczyzna ubrany bardzo przyzwoicie, chodził po powierzchni wody z taką pewnością, jakby się przechadzał po bulwarach. Miał on pod nogami przytroczone do podeszew jakieś trójgraniaste skrzyneczki korkowe, a w ręku drąg dla utrzymania się w równowadze, zaopatrzony po obu końcach w balony rozdęte. Lud przyklaskiwał przedstawieniu téj wodnéj przechadzki, a nieznajomy, którego miano za Anglika, z wielką trudnością przedarł się pośród ciekawych, którzy mu drogę od Sekwany aż w miasto zastępowali.

— Dnia 23 lipca zawaliły się w Londynie dwa nowo wybudowane domy i zagrzebały w gruzach mieszkańców swoich. Zginęło w tym przypadku 4ch mężczyzn, 3 kobiety i 5 dzieci; dwoje dzieci wydobyto w 10 minut, lecz wątpią o ich wyzdrowieniu.

Wyszedł Nr. 29 Tygodnika Roln.-przemysłow. Krakowskiego i zawiera: Sprawozdanie, posiedzenie 2ie. — Sprawozdanie z wystawy gospodarczéj. — Sprawozdanie z wycieczki do Szląska górno-prusk. i do Łużyc saskich, przez Langiego. — Rozmaitości.

Kurs papierów publicznych i pieniędzy.

Wiedeń. *Kursa telegraficzne z d. 2go sierpnia.*— Augsburg $102^{5}/_{8}$. — Hamburg $75^{3}/_{8}$.— Londyn złr. 10 kr. 3. — Paryż $119^{1}/_{2}$. — Agio od złota —. — Metaliki 5-procent. $83^{15}/_{16}$. — dto B. 5-proc. —. — Pożyczka narodowa 5-proc. $85^{3}/_{8}$. — Obligi indemn. galicyjskie 5-proc. $77^{1}/_{4}$.— Metaliki $4^{1}/_{2}$-proc. —. — Metaliki 4-proc. —. — Losy 1834 roku —.— dto z roku 1839 —. — dtto z roku 1854 4-proc. —. — Akcye Bankowe 1099. — Akcye kolei żelaz. półn. 2885.— Akcye kred. ruchomego $382^{1}/_{2}$.

Kurs krakowski z 2 sierpnia. — Ruble srebrne na mon. polską żąd. 101, płacą $100^{1}/_{3}$. — Banknoty austryackie: za 100 złr. mk. żąd. złpol. 422, płacą 419. Pruski kurant: za 150 złr. mk. żąd. talarów 101, płacą $100^{1}/_{4}$.— Cwancygiery nowe żąd. $104^{1}/_{2}$, płacą $103^{3}/_{4}$. Cwancyg. stare ż. $104^{1}/_{2}$, pł. $103^{3}/_{4}$.—Imperyały ros. ż. złr. 8 kr. 15, pł. złr. 8 kr. 11 mk. — Napoleon d'ory 20-frank. żąd. złr. 8 kr. 10, pł. złr. 8 kr. —. mk.— Dukaty ważne holend. żąd. złr. 4 kr. 45, płacą złr. 4 kr. 40 mk. — Dukaty austr. żąd. złr. 4 kr. 48, płacą złr. 4 kr. 42 mk. — List zastawne polskie z kuponami bież. ż. $98^{1}/_{4}$, płac. $97^{3}/_{4}$. — Listy zast. galic. z kupon. żąd. $82^{1}/_{2}$, pł. $81^{1}/_{2}$. — Obligacye Indemn. z kupon. żądają 78, płacą $77^{3}/_{5}$. — Nowa pożyczka narodowa z r. 1854 żąd. $84^{3}/_{4}$, płacą $84^{1}/_{4}$.

Kurs lwowski z d. 30go lipca. — Dukat holenderski złr. 4 kr. 42. — Dukat cesars. złr. 4 kr. 46. — Półimperiał ros. złr. 8 kr. 14. — Rubel ros. złr. 1 kr. 35. Talar pruski złr. 1 kr. 29. — Polski kurant i pięciozłotówka złr. 1 kr. 10.— Kurs list. zast. w galic. stan. Instytucie kredytowym: Instytut kupił prócz kuponów 100 po złr. — kr. — mk. — Sprzedał 100 po złr. — kr. —.— Dawał za 100 złr. — kr. —. — Żądał złr. — kr. —.

Kurs wiedeński z 1 sierpn. Metaliki $83^{3}/_{4}$. Nowa pożyczka $65^{1}/_{2}$.— Akcye Banku wiedeń. 1097. — Akcye kolei żelaznéj północ. $287^{5}/_{8}$. — Agio od złota 7, od srebra 3. — Oblig. uwoln. grunt. 77. — Pożyczka ostatnia narodowa $85^{5}/_{16}$.

Kurs wrocławski z d. 1 sierpnia. — Banknoty austr. $100^{3}/_{8}$ ż. — Bankn. polsk. $96^{1}/_{3}$ d. — Listy zast. polskie dawn. $93^{3}/_{4}$ dają. — nowe — żąd. — Listy zast. poznańskie 4-proc. $99^{11}/_{12}$ żąd., dto $3^{1}/_{2}$-proc. 88 d. — Kolej Krakow. Górno-Szląska 83 ż.

Przegląd polityczny.

Depesze telegraficzne.

Paryż 1go sierpnia. *Monitor* donosi z San Sebastian z 31go lipca: Oczekują tu niecierpliwie wiadomości z Saragossy. Zawsze jeszcze mają nadzieję, że wszystko da się załatwić spokojnie. W Nawarze i prowincyach biskajskich największa panuje spokojność. Wczorajsze depesze *Monitora* niepotwierdzają pogłosek, jakoby w gabinecie madryckim zachodziło rozdwojenie.

Turyn 30go lipca. Spodziewają się tu niebawem urzędowego zawiadomienia o nominacyi hr. Stackelberga posłem rosyjskim.

Odessa 30go lipca. Na mocy obwieszczenia z dnia wczorajszego, począwszy od 27go lipca zaprowadzoną na powrót została w portach rosyjskich morza Czarnego i Azowskiego 4ro-dniowa kwarantanna. Statki płynące do Eupatoryi, Kerczu lub do portów azowskich, muszą poprzednio odbywać kwarantannę w Odessie lub Teodozyi.

Konstantynopol 25 lipca. W czasie pożaru w Salonice zginęło 37 osób, 325 jest ranionych. Zgorzało 262 składów i sklepów, 144 domów, 2 konaki, 2 meczety, 1 kolegium, 2 chany itd. Wyszło rozporządzenie, aby chrześciańscy żołnierze w wojsku tureckiém bywali na nabożeństwie w kościołach w niedziele i święta. Ranni żołnierze tureccy pobierać mają na przyszłość chleb łaskawy. Komisya graniczna besarabska traktuje o Białygrod, do którego Turcya rości sobie prawo. Archiwa poselstwa rosyjskiego już tu nadeszły. Na poprowadzenie telegrafu z Adryanopolu przez Saloniki do Aleksanicy i Belgradu (serbskiego) wyznaczono 5 milionów piastrów; roboty około niego mają się zaraz rozpocząć.

JCKAp. Mość wrócił z Teplic w nocy do Wiednia i bezpośrednio udał się do Laxenburga.

Wiadomości listowe z Hiszpanii mówią, że pod Saragossą jenerał Dulce czeka jeszcze w Mucha na decyzyę powstańców, czy poddadzą miasto. Espartero nie ruszył kroku z Madrytu. Niektóre dzienniki progresistowskie ustały. Pogłoski o niezgodzie w łonie gabinetu utrzymują się.

Naczelny wódz wojsk angielskich w Krymie jenerał Codrington przybył do Londynu 31go lipca.

Przyjechali od 1 do 2 sierpnia.

HOTEL POLLERA. Wolski Ignacy wł. dóbr, Chuchul Adolf, Kamiński Walenty wł. dóbr z Galicyi. Baraniecki Witold sekr. kolegialny, Baraniecki Mieczysław Dr. Med. z Rosyi. Grosser Fryderyk kupiec, Wlastowski Teodor kupiec z Gliwic. Hein Henryk ob., Macieliński Ignacy z Karslbadu. X. Perucki Stefan. Weydner Wincenty z Wiednia. Zakrzewski Walenty. Schuster Franciszek ob., Brauer Mikołaj, Wünnhe Karol August kupiec z Warszawy. Strumieński Jan obywatel z Marienbadu. Golcz Gustaw wł. dóbr z Szczawnicy. Strand Jan urzędnik z Brzeżan. Strand Karol urzędnik z Jasła. Rudolf Henryk, Kesseler Otto z Prus. Schmidl Wenzel urzędnik z Wadowic. Dybowski Zygmunt urzędnik z Grybowa. Andranik Kajetan. Herdin Józef muzyk, Metal Jan profesor z Cieszyna. Schömferd Adolf z Prus. Rudnicki Stanisław wł. dóbr z Polski. Mniszek Antoni wł. dóbr z Przemyśla. Niezabitowska Ludwika wł. dóbr z Butynia.

Wyjechali. Rücker Ernest kupiec do Bilska Komatowicz Jan urzędnik do Marienbadu. Łukaszewski Teodor ksiądz do Przemyśla. Rechtenberg Maurycy do Oświęcima. Albert Eugieninsz kupiec do Warszawy. Franciszek Rupp pełnomocnik do Wiednia. Lange podpółkownik, Dąbrowski Stanisław do Pragi. Hausner Otto wł. dóbr, Hausner Alfred kupiec do Lwowa. Pauer Franciszek inżynier, Schiering Jan, Elsner Jan aptekarz z żoną. Czermak Jan profesor. Zakrzewski Walenty żurnalista, Kesseler Otto, Schömferd Adolf, Chuchul Adolf do Wiednia. Malczewski Juliusz prawnik Malczewski Włodzimierz technik do Skwarzawy. Henning, Grosser Fryderyk kupiec, Wlastowski Teodor kupiec do Gliwic. Weiyt Antoni muzyk do Wrocławia. Niklas Marya z synem do Zawady. Kaczanowski Józef kupiec do Galicyi. Rath Franciszek urzędnik do Jaworznia. Cikowska Teresa właściciel dóbr do Karlsbadu. Werner Karol do Debreczyna. Miller Emilia do Brzeżan. Pstross Edward urzędnik z żoną do Ołomuńca. Tchorznicki Piotr wł. dóbr do Dąbrówki. Wolski Ignacy wł. dóbr, Hein Henryk obywatel do Galicyi. Golcz Gustaw wł. dóbr, Rudolf Henryk do Prus. Rudnicki Stanisław wł. dóbr do Karlsbadu. Mniszek Antoni wł. dóbr do Pragi. Strumieński Jan wł. dóbr, Macieliński Ignacy do Lwowa. Kamiński Walenty wł. dóbr do Tręczyna. Baraniecki Witold sekr. kolegialny, Baraniecki Mieczysław Dr. med. do Drezna.

HOTEL DREZDEŃSKI. Konstanty Jaworski właśc. dóbr z Żelazówki. Sebastyan Sadowski ob., Rudnicki Stanisław wł. dóbr z Polski. Adolf Höltzel z Wiednia.

KOLEJ ŻELAZNA
codziennie

Pociągi osobowe odchodzą z Krakowa:

Do Dębicy	o godzinie 12téj min. 25 po połud. o godzinie 10téj min. 35 w nocy.
Do Wiednia	o godzinie 4téj min. 35 z rana. o godzinie 2éj min. 40 po połud.
Do Wrocławia	o godzinie 4téj min. 35 z rana. o godzinie 11éj min. 30 w nocy (wprost)
Do Warszawy	o godzinie 4téj min. 35 z rana. o godzinie 2iéj min. 40 po południ.

Przychodzą do Krakowa:

Z Dębicy	o godzinie 3éj min. 20 z rana. o godzinie 1éj min. 40 po południu.
Z Wiednia	o godzinie 11téj min. 25 przed południ. o godzinie 9téj min. 15 wieczorem.
Z Wrocławia	o godzinie 2éj min. 50 rano. o godzinie 4éj min. 44 po południu.
Z Warszawy	o godzinie 11éj min. 25 przed południ. o godzinie 4téj min. 44 po południu.

Inseraty.

Die 20. Auflage.

DER PERSOENLICHE SCHUTZ. In Umschlag versiegelt.

Aerztlicher Rathgeber in allen geschlechtlichen Krankheiten, namentlich in **Schwächezuständen** etc. etc. Herausgegeben von **Laurentius** in *Leipzig.* 20 Aufl. Dieses Werk — **ein starker Band von 232 Seiten mit 60 anatomischen Abbildungen in Stahlstich** — dessen Werth allgemein anerkannt ist und daher keinen weiteren Empfehlung in öffentlichen Blättern mehr bedarf, ist fortwährend in allen namhaften Buchhandlungen vorräthig.

20. Aufl. Der persönliche Schutz von Laurentius.
(1575) **Rthlr. 1. 10 Sgr. = fl. 2. 24 kr.** (2-18)

(1553) Ein reich sortirtes (4-6)

Schnitt-, Mode-, Tuch- und Galanterie Geschäft

mit jährlichem Umsatz von 30 bis 35,000 ist allsogleich unter sehr vortheilhaften Bedingnissen, mit oder ohne einstöckigem, geräumigem Hause, zu verkaufen. Dasselbe befindet sich in einer grösseren freundlichen Kreisstadt Galiziens 2 Stunden von der Eisenbahn entfernt. Frankirte Anfragen unter der Chiffre U. Z. N. 254 poste restante Rzeszów in Galicien.

HANDEL bławatno-galanteryjny

z wielkim zapasem tychże towarów, z roczném obrotem kapitału 30 do 35.000 złr. m. k. jest pod bardzo korzystnemi warunkami i z domem na piętro murowanym i dogodnym jakoteż bez takiego, natychmiast z wolnéj ręki do sprzedania. Handel ten znajduje się w większém mieście obwodowém Galicyi 2 godziny od kolei żelaznéj oddalonym. Bliższych wiadomości zaciągnąć można za listami frankowanemi pod literą U. Z. Nr. 254 poste restante w Rzeszowie w Galicyi.

Die Stearinkerzen Fabrik zu Borek

bei Krakau beehrt sich bekannt zu geben, dass sie ein Lager ihrer Erzeugnisse beim Herrn

D. T. Winkler in Lemberg

angelegt hat, wo solche zu dem Preise von 48 kr. für 1 Pfund Wiener Gewicht verkauft werden. (1492-3)

(1289) **Der beste und ächte** (42-50)

Saazer- und Auscher-HOPFEN, dann Brauer-PECH, amerikanischen HARZ auch für Papierfabriken ist allerbilligst zu beziehen, durch die Hopfenhandlung des

Leopold Zdeborski in Prag.

PROSZKI SEIDLITZKIE MOLLA.

Na ostatniéj wystawie powszechnéj w Paryżu, wedle świadectwa *Gazety wiedeńskiéj*, z pomiędzy wszystkich innych podobnych domowych środków lekarskich, **jedynie i wyłącznie** zaszczycone **pierwszym medalem;** przez co najwyższy ten wyrok zgromadzenia między-narodowego przysięgłych, dostarczył niczém niezbitego dowodu świadczącego o niezrównanéj dobroci i wartości tego preparatu w porównaniu z wszystkiemi wyrobami w kraju i zagranicą.

Jedyny główny skład przesyłek: Apteka pod Bocianem w Wiedniu, Sukiennice, naprzeciwko hotelu Wandla.

Cena pudełka oryginalnego zapieczętowanego **1 złr. 12 kr.** k. m. Dokładny przepis użycia we wszystkich językach.

Proszki te Seidlitza wybornie sprawdzone w tysiącznych przykładach wieloletniego doświadczenia, uzyskały sobie w mieście i na wsi tak powszechne uznanie, że obecnie sława ich daleko poza granice cesarstwa sięga. — Jakie skutki wywierać może niezawodna siła lekarska proszków seidlitzkich Molla, mianowicie **w cierpieniach żołądka i żywota,** jaką pomoc przynosi w cierpieniach wątrobianych, w zatkaniu, hemoroidach, zawrocie, biciu serca, uderzeniach krwi, zamuleniu, pieczeniu i innych chorobach kobiecych: to wszystko uważaném być musi jako rzecz udowodniona, a niezliczona liczba osób z osłabionemi nerwami, przez rozsądne używanie tych proszków nie raz już znacznéj doznała ulgi i nowych sił nabyła.

Główny Skład **w Krakowie** utrzymuje **Kirchmayer i Syn.**

Zamówienia dla Galicyi upraszam czynić po następujących firmach:

KRAKÓW **Sawiczewski Flor.** *Biała* J. Berger. *Bochnia* Niedzielski. *Brzeżany* B. Neranzi. *Buczacz* J. Czerkawski. *Czerniowce* Różański. *Dobromil* Ludwik Stolzig. *Górahumora* Laiser. *Kołomyja* J. Zachariasiewicz. *Lwów* Karol Ferd. Milde. *Podgórze* S. Schlesinger. *Radauc* Resch. *Rzeszów* J. Schaitter. *Sambor* Gilatowski. *Stanisławów* aptekarz Tomanek. *Stryj* A. Langner. *Suczawa* Dawid Beiner. *Tarnopol* A. Morawec. *Tarnów* Józef Jahn. *Wadowice* Schwarz i Heinz. (519-27-48) ***A. Moll*** w Wiedniu.

ANATERIN-USTWODA

POPPA c. k. zębolecznika uprzywilejowanego

jedyny główny skład do przesyłki churtem i cześcią w Wiedniu (Stadt Goldschmiedgasse N. 604.)

Cena jednéj oryginalnéj flaszeczki zapieczętowanéj z dokładnym użycia wskazem i książeczką 1 złr. 20 kr. m. k.

Biorący większe partye otrzymują nadzwyczajny dodatek. Na żądanie można dostarczyć użycia wskazów po francuzku, po włosku, po węgiersku, po serbsku i po kroacku.

Przy obstalowaniu pojedynczych flaszeczek uprasza się o przydatek 30 kr. m. k. na koszta przesyłki gdyż tę opłatnie tylko wyprawiać można.

Ponieważ ta 1000 najuznańszych świadectw od najznakomitszych powag pozyskała sobie, przyczém się obok codziennie wzrastających i dziesięćkroć pomnożonych potrzeb w każdéj domowości stała konieczną i doświadczoną ustwodą przez wysokie i najwyższe domy jako szczególniejszy zachowawczy środek na zęby i części ustne będąc używaną, z powodu, iż przez najsławniejszych lekarzy ordynowaną była, dla tego czuję się już być wolnym ze wszelakiego obszerniejszego jéj zalecania.

U **Leopolda Sommera** w Wiedniu (Stadt, Dorotheergasse N. 1108), wyszło właśnie dziełko i po wszystkich księgarniach krajowych i zagranicznych jest do nabycia p. n.:

C. k. uprzywilejowana **Anaterin ustwoda i jéj użycie do leczenia chorób ust i zębów.** Wypróbowana przez niezliczone doświadczenia i potwierdzona przez setne świadectwa, któréj szczegółowy sposób użycia jako też ilość dokładnie się podaje. Rzecz wyłożona przez Dr. **Juliusza Janella** praktycznego lekarza. Broszura w okładce, — Cena 6 kr. m. k.

Téjże Anaterin ustwody dostać można w Krakowie u p. T. Goreckiego, — we Lwowie u p. C. F. Milde, — w Rzeszowie u p. J. Schaittera, — w Białéj u p. T. Jasińskiego. — w Bochni u p. Niedzielskiego, — w Brodach u p. Deckerta aptek., — w Jarosławiu u p. J. Bajan, — w Przemyślu u p. Machalskiego, — w Stryju u p. Józ. German, — w Tarnopolu u. p. Morawetz, — w Zaleszczykach u p. Kodrębskiego et Comp. — w Czerniowcach u p. Różańskiego, — w Kołomei u p. Gr. Różańskiego, — w Stanisławowie u pp. Braci Czuczawa, — w Sanoku u p. Danczak aptekarza, — w Tarnowie u p. J. Jahn, — w Bilsku u p. C. Schaffran. (151-7-11)

[1353] (3)

Prawdziwe Angielskie

PROSZKI SEIDLITZA

pp. Shuttleworth i Stamper.

Wziętość powszechną z jaką od wielu lat proszki Seidlitzkie dla ich zbawiennych skutków są chciwie i słusznie poszukiwane, spowodowała niektóre fabryki do fałszowania rzeczonych proszków i sprzedawania podrabianego fabrykatu bez wartości, pod powyższą nazwą. Cena tych fałszowanych proszków jest niższą od naszych prawdziwych Powders, bo się sprzedają po złr. 1 i niżéj, niemają przecież wartości ani 10 kr., lecz gdy naśladowany fabrykat jest kompozycyą przeciwną zdrowiu ludzkiemu i z szkodliwych ingredyencyj, ogłaszamy przeto, celem ostrzeżenia Publiczności od oszustwa i szkody, że nasze prawdziwe *Seidlitz Powders* noszą angielską firmę pierwotnych fabrykantów Shuttleworth et Stamper i są opatrzone stęplem prywatnym tejże firmy: p. **Karol Hermann** w *Krakowie* jest jedynym naszym ajentem w całych Niemczech, c. k. austryackich krajach i Polsce i ma od nas wyłączne upoważnienie do ustanawiania w tych krajach podajentów do sprzedawania naszych prawdziwych proszków Seidlitzkich po cenie złr. 1 kr. 24. m. k. pudełko.

Tychże prawdziwych proszków nabyć można przez pośrednictwo handlów pod firmami:

w Agram N. Gawella.
„ Bernie G. Winiarski.
„ Białéj Karola Bucki.
„ Brzeżanach E. Moerl.
„ Bochni Paweł Niedzielski.
„ „ Konstanty Sollik.
„ Buczaczu J. Czerkawski.
„ Cieszynie Ed. Skriba.
„ Czerniowcach Bracia Czuczawa et Tabakar.
„ „ Th. Zacharyasiewicz.
„ Debreczynie W. Handtel.
„ Dzikowie Narcyz Gińyński.
„ Drohobyczu Ch. Piroszka.
„ Grosswardein J. C. Rössler.
„ Gracu S. Suetti.
„ Gablonz Franc. Pietsch.
„ Hermanstadzie Joh. Thallmeyer.
„ Jarosławiu Bracia Juśkiewicz.
w Josefstadt Ed. J. Traxler.
„ Josefstadt J. E. Potsch.
„ Innsbruku J. Peterlongo.
„ Komornie Karol Borghese.
„ Kronstadzie Jos. Hoffmann.
„ Kołomei Th. Zacharyasiewicz et C.
„ „ Zachar. Krzystofowicza.
„ Lwowie Juliusz Reiss.
„ „ Bon. Stiller.
„ Laibach Math. Oitzinger.
„ Medyolanie Viscardi Piazza del Duomo 4078.
„ Nowym Sączu J. Kosterkiewicza wd.
„ Neutitczanie Vinc. Stumpf.
„ Ołomuńcu J. P. Hackensöllner.
„ Opawie Konrad Brosig.
„ Pradze J. B. Chlumetzki.
„ „ Karol Lönharth.
„ Przemyślu Edw. Machalskiego.
w Rzeszowie F. Jaśkiewicza
„ Raab Ed. Unschuld.
„ Rozwadowie Karol Marecki.
„ Sanoku Jan Jaklitsch.
„ Samborze Fr. Karola Gilatowskiego
„ Stanisławowie J. Muchitsch i Sp.
„ Salzburgu J. Winterhuber.
„ Sissek Franc. Pokorny.
„ Trycncie Karol Zambra.
„ Tryeście Carlo Pelz.
„ Tarnowie Józ. Jahn.
„ Temeswarze Joh. Jancovits.
„ Turce u A. Czyrniańskiego.
„ Udynie Giovanni Battiste Amarli.
„ Veronie Carlo Fürst.
„ Wadowicach Ig. Brosig.
„ Znaym J. C. Schwarzer.
„ Zaleszczykach J. Kodrębski et Com.
„ Złoczowie A. Gottwald.

Proszki Seidlitza takiego gatunku jak się w Wiedniu fabrykuja, dostarczać się zobowiązujemy po 30 kr. za pudełko.

Darby et Gosden

140 Leadenhall Street w Londynie; następcy panów *Shuttleworth et Stamper.*

FABRYKA PIECÓW KAFLOWYCH w Dębnikach

za Wisłą przy Krakowie naprzeciw klasztoru Zwierzynieckiego,

poleca się wszystkim, którzy swoje mieszkania korzystnemi, dobrze i prędko ogrzewającemi piecami kaflowemi zaopatrzone mieć zechca. Fabryka ta po wielu doświadczeniach i najnowszych teraz ulepszeniach, wyrabia białe, pięknie glazurowane i ozdobne piece na sposób wrocławski, pragski i szwedzki z żelaznemi skrzynkami w paleniach, tudzież kominki i piece kominkowe.

Ceny w fabryce:

	złr. mk.
Piec 3½ kafla długi, 1½ kafla szeroki, 7 kafli wysoki	od 15 do 18
Piec 4 kafli długi, 2 szeroki, 8 wysoki	od 18 do 22
Piec 4½ kafli długi, 2 szeroki, 9 wysoki	od 24 do 30
Piec 5 kafli długi, 3 szeroki, 9 wysoki	od 32 do 36
Kominek pięknie ozdobiony	35 złr.

Ozdoby, gzemsy i próby kafli mogą być każdego czasu w handlu **W. Rutkowskiego** w głównym Rynku i w Podgórzu w handlu **Schlesingera** widziane.

(1498-4-6) ***Beym*** i ***Bethke.***

Młodzieniec chcący udać się do zawodu aptekarskiego, znajdzie miejsce w Chrzanowie obwodzie Krakowskim w aptece B. Sporysza, gdzie zgłosić się może listami opłaconemi. (1480-6-8)

Posada Dyrektora lub Hutmistrza

przy uprzywilejowanéj fabryce krajowéj żelaza, będzie w krótkim czasie opróżnioną; życzący sobie zająć takową zechce się zgłosić do Zarządu dóbr Kamienicy poczta Łacko w obw. Sądeckim. (1567-2-3)

Zniżone ceny PORCELANY!

Fabryka Porcelany w Schlaggenwald, utrzymując swój **Skład główny w Krakowie** w handlu podpisanego, zawiadamia Szanowną Publiczność, iż znacznie

zniżyła ceny

swoich wyrobów, z któremi się nadal Jéj łaskawym względom poleca.

(1570-2-6) ***Aloizy Schwarz.***

DOM przy główniejszéj a najwięcéj uczęszczanéj ulicy położony a **elegancko i w najświeższym guście** urządzony, obok wszelkich dogodności, jest z wolnéj ręki do sprzedania **pod korzystnemi warunkami.**

Bliższa wiadomość w *Administracyi Czasu* ustnie lub na listy frankowane. (1403-6)

WODA BERGERA do farbowania włosów

w jednéj chwili i bez pomocy obcéj osoby.

Srodek ten przewyższa wszystkie inne wynalazki w téj mierze poczynione, farbuje bowiem siwe lub rude włosy dowolnie na kolor **jasny, szatynowy, ciemny i czarny.** Woda Bergera nie drażni bynajmniéj skóry, ani osłabia włosów, ale owszem dłuższe jéj użycie sprawia gęsty porost włosów, według świadectwa najsłynniejszych chemików paryzkich i londyńskich, którzy temu płynowi jednomyślnie i z pochwałą przyznali tę odznaczającą zaletę. Główny skład na całą Austrya i Polskę utrzymuje **Karol Herrmann** w Krakowie. Cena 1go pudełka ze 2 szczoteczkami złr. 4. Opisy sposobu używania po francusku, niemiecku i polsku dodają się bezpłatnie. Zamawiający raczą oznaczyć kolor farbowania włosów. ***Berger*** w Paryżu.

Nabyć można tejże wody: w Bernie u Joz. Bodendorfer. w Czerniowcach u Braci Czuczawa i Tabakar. Debreczynie u W. Handtel. Gratzu S. Suetti. Hermanstadzie Joh. Thallmeyer. Innsbruku Jana Peterlongo. Jarosławiu Braci Juśkiewicz. Lwowie Bon. Stiller. Medyolanie Viscardi Piazza del Duomo N. 4078. Ołomuńcu Joh. Paul Hackensöllner. Peszcie J. S. Sarkany. Pradze Carl Lonharth. Tryeście Carlo Pelz. Udynie Giov. Batt Amarli. Veronie Carlo Fürst. Wiedniu Fr. Fürst i Aug. Schrimpf.

(1404-3) ***Karol Herrmann*** w Krakowie.

Chleb z mąki parowéj

z fabryki Roberta Keller w Podgórzu istniejącéj, jest na Stradomiu przy Krakowie pod N. 23, w najprzedniejszym gatunku według tutejszych cen każdego dnia do sprzedania. (1581-2-3)

Nauczyciel tańca

ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż udziela lekcyj najnowszych tańców tak solowych jakoteż i salonowych począwszy od 5-letnich dzieci do osób średnio-wiekowych i te podług nowéj metody w jak najkrótszym czasie wyucza gruntownie bez mozołów i jak najpraktyczniéj po cenie umiarkowanéj.

Mieszka przy ulicy Żydowskiéj pod N. 395 na 1em piętrze od frontu polecając się względom Szanownéj Publiczności.

(1525-3-4) *Konstanty Królikowski.*

Utalentowany młody człowiek, znający język polski dokładnie i który zarazem w handlu płóciennym lub bławatnym parę lat przebywał, znajdzie pod szczególnie dobrymi warunkami zaraz umieszczenie we Wrocławiu w handlu płóciennym i bielizny **Roberta Rothera**

(1597-1-2) Ohlauer-Strasse N. 83 à Breslau.

Jako UCZEŃ

znajdzie miejsce młody człowiek *(Polak)*, który potrzebne wiadomości szkolne posiada, w **księgarni Günthera** w *Lesznie*, w Wielkiem Księstwie Poznańskiem. Oferty upraszają się *franco.* (1554-1-3)

Do dzisiejszego numeru dołacza się DODATEK URZĘDOWY.

Antoni Kłobukowski Redaktor odpowiedzialny. — W Drukarni Czasu. — *Czapliński Antoni* rządzca drukarni.

Dodatek do N. 178 Dziennika „CZAS“ z d. 3 Sierpnia 1856.

URZEDOWE.

Kundmachung.

[N. 21,627.] In Folge Erlasses des h. k. k. Unterrichts-Ministeriums vom 12. Juli l. J. Z. 8043. 189 werden die in Chrzanów Krakauer Kreises bisher bestandenen drei Lehranstalten und zwar: die christliche und die israelitische Elementarschule, dann die sogenannte Abtheilungsschule aufgelassen, an deren Stelle mit nächsten Schuljahre, welches mit 15. September l. J. eröffnet werden wird, eine direktivmässige Knabenhauptschule von vier Klassen, dann eine eigene Mädchenschule zu treten haben, zu deren Erhaltung die christliche und jüdische Gemeinde Chrzanów jede zu 400 fl. CMze jährlich beitragen zu wollen zugesichert haben.

An diesen zwei Lehranstalten sind nachstehende Lehrstellen zu besetzen:

I. an der Knabenhauptschule drei Lehrstellen:
- a) mit der Gehaltsstufe von 350 fl. CMze.
- b) „ „ dto 300 fl. CMze.
- c) „ „ dto 250 fl. CMze.

II. an der Mädchenschule:
- a) die Stelle einer Lehrerin mit 250 fl. CMze Gehalt und 50 fl. Wohnpauschale;
- b) einer Gehilfin mit 150 fl. CMze Gehalt.

Die Direkzion der Hauptschule wird gegen eine jährliche Remunerazion von Einhundert Gulden CMze und Anweisung einer Naturalwohnung oder bei Abgange derselben eines Wohnungspauschals von fünfzig Gulden CMze dem hiezu am meisten geeigneten Lehrer derselben übertragen werden welchem gleichzeitig obliegen wird, auf direkzionsgeschäfte der Mädchenschule zu besorgen.

Der Konkurs zur Besetzung dieser Lehrstellen wird bis 15. August l. J. ausgeschrieben.

Die Bewerber haben ihre gehörig belegten Gesuche durch das vorgesetzte Amt bei der Krakauer Volksschulen-Oberaufsicht zu überreichen.

Von der k. k. Landesregierung.
Krakau am 25. Juli 1856.

Obwieszczenie.

Według rozporządzenia wys. Ministeryum Oświecenia z d. 12 lipca r. b. L. 8043/189 rozwiązują się istniejące dotąd w Chrzanowie (Obwód Krakowski) trzy zakłady naukowe, mianowicie: szkoła początkowa chrześciańska, szkoła początkowa starozakonnych i tak zwana szkoła wydziałowa; a na ich miejsce zaprowadzone zostają od przyszłego roku szkolnego, z dniem 15 września r. b. zaczynającego się, stósowna do przepisów szkoła chłopców o 4 klasach, tudzież osobna szkoła dziewcząt, na których to szkół uposażenie tak gmina chrześciańska jak i żydowska chrzanowska, rocznie po złr. 400 przeznaczyły.

Przy dwóch tych zakładach szkolnych, następne posady są do obsadzenia:

I. Przy szkole chłopców trzy posady nauczycieli z wysokością płacy:
- a) 350 złr.
- b) 300 złr.
- c) 250 złr.

II. Przy szkole dziewcząt:
- a) Posada nauczycielki z pensyą 250 złr. i na mieszkanie 50 złr. rocznie.
- b) Posada pomocnicy nauczycielki z pensyą 150 złr. rocznie.

Dyrekcya téj szkoły głównéj, powierzoną będzie jednemu z nauczycieli, któren jako najzdolniejszy do tego przeznaczony zostanie, za wynadgrodzeniem roczném 100 złr. i wolném mieszkaniem, lub w razie gdyby takowe wydzielone być nie mogło za wypłatą kwoty złr. 50 rocznie na mieszkanie. z tym wszakże obowiązkiem. iż powołany do téj dyrekcyi nauczyciel będzie także ułatwiał czynności dyrekcyi szkoły dziewcząt.

Konkurs do obsadzenia posad rzeczonych rozpisuje się do dnia 15 sierpnia r. b.

Ubiegający się o posady te, winni podanie swe należycie dowodami opatrzone, za pośrednictwem swego urzędu przełożonego, nadzorowi szkół ludowych przedstawić.

Z c. k. Rządu krajowego.
Kraków d. 25 lipca 1856. (1586-1-3)

[N. 16,293.] Kundmachung

über das Resultat, des ersten in der Zeitperiode vom 28. April bis inclus. 6. Mai 1856 in Krakau abgehaltenen ersten Waaren und Produkten Jahrmarktes.

Der in der Zeitperiode vom 23. April bis inclus. 6. Mai 1855 in Krakau abgehaltene erste Waaren und Produkten: Jahrmarkt ist sowol von inländischen als auch von ausländischen Kaufleute zahlreich besucht worden.

Die zu Markte gebrahten Waaren bestanden in Leinwanden, Tisshzeugen, Tüchern, Schalls-Baumwol- und Seidenstoffen; dann sonstigen Schnittwaaren; ferner in Putz, Galanterie, Strumpfwirk, und Handschuhmacher Waaren, endlich in Glas, Porcellan und Steingutwaaren.

Sämmtliche zu Markt gebrachten Waarenvorräthe sind theils im Gross- theils im Kleinverkauf rasch und gut abgesetzt worden.

Schaffwoll und Lederwaaren dann Urproduckte in Allgemeinen waren dagegen nicht in der Menge vorhanden, um der Nachfrage genügen zu können.

Ausländischen Kaufleuten und Producenten ist von den k. k. Finanzbehörden gestattet worden, ihre Waarenvorrethe gegen Kaution zollfrei einzuführen, wobei nur die verkauften Vorräthe der Zollentrichtung unterzogen, dagegen die allenfalls unverkauft gebliebenen Waaren steurfrei wieder ausgeführt werden konnten.

Da der zweite in die Zeitperiode vom 29. September bis 12ten Oktober 1856 fallende Waaren und Produkten Jahrmarkt, mit den an den 1. Oktober und die nächstfolgenden vier Tage festgesetzten Pferde und Hornvieh-Jarmarkte zusammenfällt, so lässt sich mit Grund voraussetzen, dass bei dem Zusammenströmmen vieler Kauflustigen, der Absatz an Waaren und Produkten, während dieser Jahrmarktperiode sich noch viel günstiger herausstellen werde; daher sowohl in als auch ausländische Kaufleute und Producenten eingeladen werden, die hiesigen Waaren und Produkten Jahrmärkte mit ihren Waaren und Erzeugnissen zahlreich zu besuchen.

Von der k. k. Landes-Regierung.
Krakau am 21. Juli 1856.

Obwieszczenie.

Względem rezultatu odbytego w Krakowie w czasie od 23go kwietnia do 6go maja 1856 r. włącznie, pierwszego jarmarku towarów i produktów.

Odbyty w Krakowie w czasie od 23go kwietnia do 6go maja 1856 r. włącznie pierwszy jarmark towarów i produktów, sprowadził licznych tak krajowych jak i zagranicznych kupców.

Zwiezione na jarmark towary składały się z płócien, bielizny stołowéj, chustek, szalów z materyj bawełnianych i jedwabnych, tudzież innych towarów łokciowych—następnie z przedmiotów stroju, galanteryjnych, tkackich i rękawiczniczych, wreszcie z wyrobów szklanych, porcelanowych i fajansowych.

Wszystkie towary na jarmark sprowadzone, sprzedane zostały szybko i po dobréj cenie, bądź hurtem, bądź też szczegółowo.

Przeciwnie, niedostarczono w téj ilości wełnianych i skórzanych towarów, tudzież produktów surowych w ogóle, aby żądanie ich pokryte być było mogło.

C. k. Władze skarbowe dozwoliły kupcom zagranicznym wprowadzić ich towary bez opłaty cła, za kaucyą, tak iż tylko od sprzedanych rzeczywiście towarów cło uiszczone zostało, niewysprzedane zaś towary bez opłacania takowego napowrot wyprowadzone były.

Ponieważ drugi jarmark na towary i produkta w czasie od 29go września do 12go października 1856 odbywać się mający, przypada równocześnie z 5cio-dniowym jarmarkiem na bydło i konie w dniu 1ym października zaczynającym się, spodziewać się przeto należy, iż napływ wielu kupujących pociągnie za sobą jeszcze prędszy w czasie tego jarmarku odbyt na towary.

Dla tego też tak zagraniczni jak i krajowi kupcy i producenci niniejszém zaproszeni zostają, aby jarmark ten z swemi towarami i produktami licznie odwiedzić zechcieli.

Z c. k. Rządu krajowego.
(1579—2-3) Kraków dnia 21 lipca 1856.

[Z. 3490.] **E d i k t.** (1572-2-3)

Vom k. k. Tarnower Kreisgerichte werden zu Folge Einschreitens der Herrn Eduard Josef und Frau Leokadia Jaszczurowskie Behufs der Zuweisung des mit Erlass der Krakauer k. k. Grundentlastungs-Ministerial-Commission vom 28. Juni 1855. Z. 4240 für das im Bochniaer Kreise lib. dom. 23. pag. 161. N. dom. 53. pag. 447. liegende Gut Połom Mały bewilligten Urbarial-Entschädigungskapitals pr. 3129 fl. 20 kr. C. M., diejenigen, denen ein Hypothekarrecht auf den genannten Gütern zusteht, hiemit aufgefordert, ihre Forderungen und Ansprüche längstens bis zum 15. September 1856. bei diesem k. k. Gerichte schriftlich oder mündlich anzumelden.

Die Anmeldung hat zu enthalten:
- a) die genaue Angabe des Vor- und Zunamens, dann Wohnortes (Haus-Nro.) des Anmelders und seines allfälligen Bevollmächtigten, welcher eine mit den gesetzlichen Erfordernissen versehene und legalisirte Vollmacht beizubringen hat;
- b) den Betrag der angesprochenen Hypothekarforderung, sowohl bezüglich des Capitals, als auch der allfälligen Zinsen, in so weit dieselben ein gleiches Pfandrecht mit dem Capitale geniessen;
- c) die bücherliche Bezeichnung der angemeldeten Post, und
- d) wenn der Anmelder seinen Aufenthalt ausserhalb des Sprengels dieses k. k. Gerichtes hat, die Namhaftmachung eines hierorts wohnenden Bevollmächtigten, zur Annahme gerichtlicher Verordnungen, widrigens dieselben lediglich mittels der Post an den Anmelder, und zwar mit gleicher Rechtswirkung, wie die zu eigenen Händen geschehene Zustellung, würden abgesendet werden.

Zugleich wird bekannt gemacht, dass derjenige, der die Anmeldung in obiger Frist einzubringen unterlassen würde, so angesehen werden wird, als wenn er in die Ueberweisung seiner Forderung auf das obige Entlastungs-Capital nach Massgabe der ihn treffenden Reihenfolge eingewilliget hätte; dass er ferner bei der Verhandlung nicht weiter gehört werden wird. Der die Anmeldungsfrist Versäumende verliert auch das Recht jeder Einwendung und jedes Rechtsmittel gegen ein von den erscheinenden Betheiligten im Sinne §. 5. des kais. Patentes vom 25. September 1850 getroffenes Uebereinkommen, unter der Voraussetzung, dass seine Forderung nach Mass ihrer bücherlichen Rangordnung auf das Entlastungs-Capital überwiesen worden, oder im Sinne des §. 27 des kais. Patentes vom 8ten November 1853 auf Grund und Boden versichert geblieben ist.

Aus dem Rathe des k. k. Kreisgerichtes
Tarnow am 1. Juli 1856.

E d i c t.

[Z. 2100.] Von dem k. k. Rzeszower Kreisgerichte wir4 bekannt gemacht, dass Anton Pieganowski am 25. November 1854 zu Rzeszów ohne Hinterlassung einer letzwilligen Anordnung gestorben sei.

Da diesem Gerichte unbekannt ist, ob und welchen Personen auf seine Verlassenschaft ein Erbrecht zusehe, so werden alle Diejenigen, welche hierauf aus was immer für einem Rechtsgrunde Anspruch zu machen gedenken, aufgefordert, ihr Erbrecht binnen Einem Jahre, von dem unten gesezten Tage gerechnet, bei diesem Gerichte angemelden, und unter Ausweisung ihres Erbrechtes ihre Erbserklärung anzubringn, widrigenfalls die Verlassenschaft, für welche inzwischen der Gerichtsadv. H. Cr. Reiner als Verlassenschafts-Curator bestellt worden ist, mit Jenen, die sich werden erbserklärt und ihren Erbrechttitel ausgewiesen haben, verhandelt und ihnen eingeantwortet, der nicht angetretene Theil der Verlassenschaft aber, oder wenn sich Niemand erbserklärt hätte, die ganze Verlassenschaft vom Staate als erblos eingezogen würde.

Rzeszów am 18ten Juli 1856 (1573-2-3)

Koncurs-Ausschreibung.

Im Sprengel des siebenb. Oberlandesgerichtes sind noch 6 provisorische Gerichtsadjunktenstellen mit dem Jahresgehalte von 500 fl. zu besetzen und dürften in nächster Zukunft noch mehrere solche Stellen in Erledigung kommen.

Diese provis. Gerichtsadjunkten werden den hierländigen Bezirksämtern zur ausschliesslichen Dienstleistung im Justizfache zugewiesen werden und haben in so lange sie provisorisch sind, auf eine Vorrückung in die höheren Gehaltskategorien ebensowenig einen Anspruch, als auf Diäten oder Diätenpauschalien werden jedoch bei Besetzung sistemisirten Adjunktenstellen nach Verdienst berücksichtiget werden.

Weiters sind im Sprengel dieses Oberlandesgerichtes gegenwärtig 35 adjutirte und 20 unentgeltliche Auskultantenstellen zu besetzen.

Bewerber um obige Stellen haben ihre nach Vorschrift des Gesetzes vom 3. Mai 1853, R. G. B. 81 einzurichtenden Gesuche, in welchen die Nachweisungen über das Alter, der Stand, die Religion, Sprachkenntnisse zurückgelegten Studien, und allfällig abgelegten theoretischen und praktischen Prüfungen und allenfällige Verwandschaftsverhältnisse mit h. l. Justizbeamten zu liefern sind, durch ihre vorgesetzte Behörde und falls sie nicht in l. f. Diensten stehen durch die vorgesetzte politische Behörde bis Ende August l. J. an das Präsidium dieses Oberlandesgerichtes gelangen zu lassen.

Den Bewerbern um Auskultantenstellen aus den deutsch-slavischen Kronländern wird ferners hiemit bedeutet, dass ihnen zu Folge hohen Justiz-Ministerial Erlasses vom 24. December 1855 Z. 26176 bei nachgewiesener Bedürftigkeit eine Aversual Reisevergütung von 1 fl. CM. für jede bis zu ihrem neuen Bestimmungsort zurückzulegende Meile zugestanden wird.

Auch hat das k. k. Finanz-Ministerium zugestanden, dass den gedachten Bewerbern aus andern Kronländern, Falls sie den Anforderungen ihrer Bestimmung entsprechen bis zu ihrer weiteren Beförderung Remunerationen, bis zum Betrage jährl. 100 fl. und Uniformirungsbeiträge in Aussicht gestellt werden.

Schlüsslich wird sämmtlichen Bewerbern bedeutet, dass es ihnen freisteht ihre Gesuche alternativ auf prov. Gerichtsadjunkten- und auf Auskultantenstellen zu richten.

Vom Präsidium des sieb. k. k. Oberlandesgerichtes.
Hermannstadt am 10 Juli 1856. (1574-2-3)

Licitations-Ankündigung.

[N. 19,289.] Vom Magistrate der k. Hauptstadt Krakau wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass zur öffentlichen Veräusserung der Allerheiligen Pfarrschul-Realität N. 207 G. II über Auftrag der h. k. k. Landesregierung v. 21 Juli l. J. N. 20,638 im Magistratsgebäude beim I Magistrats Departement den 20. August 1856 um 10 Uhr Vormittags eine Versteigerung abgehalten werden wird.

Der Ausrufspreis beträgt: 230 fl. CM. Das Vadium beträgt: 23 fl. CM. Schriftliche Offerten werden auch angenommen.

Die Lizitazionsbedingnisse können im Bureau des I. Magistrats-Departament eingesehen werden.

Krakau am 26ten Juli 1856.

Ogłoszenie licytacyi.

Magistrat Król. głównego miasta Krakowa podaje do powszechnéj wiadomości, iż celem sprzedania realności po szkółce parafialnéj Wszystkich Swiętych pod L. 207 Gm. II położonéj na polecenie wys. c. k. Rządu krajowego z d. 21 lipca 1856 N. 20,638 w gmachu Magistratu w Biórze I. Departamentu 20go sierpnia 1856 r. o godzinie 10 przed południem publiczna licytacya.

Na pierwsze wywołanie ustanawia się cena w kwocie 230 złr. m. k. Vadium wynosi 23 złr. m. k. — Deklaracye piśmienne będą także przyjmowane.

Warunki licytacyi mogą być przejrzanemi w biórze I Departamentu.

Kraków dnia 26 lipca 1856 r. (1588-1-3)

N. 2298. **E d i c t.** (1584-1-3)

Vom k. k. Neu-Sandecer Kreisgerichte werden in Folge Einschreitens des Herrn Ferdinand Hosch bücherlichen Besitzers und Bezugsberechtigten der im Sandecer Kreise liegenden, in der Landtafel Dom. 115 Pag. 2, 4 vorkommenden Güter Grybów sammt Attinenzion Biała wyżna, Binczarówka, Bogusza, Konclowa und Siołkowa bewilligten Urbarial-Entschädigungskapitals pr. 45,163 fl. 52 4/8 kr. CMze, diejenigen, denen ein Hipothekarrecht auf den genannten Gütern zusteht hiemit, aufgefordert, ihre Forderungen und Ansprüche längstens bis zum 2. Oktober 1856 beim k. k. Kreis-Gerichte in Neu-Sandez schriftlich oder mündlich anzumelden.

Die Anmeldung hat zu enthalten:
- a) die genaue Angabe des Vor- und Zunamens, dann Wohnortes (Haus-Nro) des Anmelders und seines allfälligen Bevollmächtigten, welcher eine mit den gesetzlichen Erfordernissen versehene und legalisirte Vollmacht beizubringen hat;
- b) den Betrag der angesprochenen Hypothecarforderung, sowohl bezüglich des Capitals, als auch der allfälligen Zinsen, in so weit dieselben ein gleiches Pfandrecht mit dem Capitale geniessen;
- c) die bücherliche Bezeichnung der angemeldeten Post, und
- d) wenn der Anmelder seinen Aufenthalt ausserhalb des Sprengels dieses k. k. Gerichtes hat, die Namhaftmachung eines hierorts wohnenden Bevollmächtigten, zur Annahme gerichtlicher Verordnungen, widrigens dieselben lediglich mittelst der Post an den Anmelder, und zwar mit gleicher Rechtswirkung, wie die zu eigenen Händen geschehene Zustellung, würden abgesendet werden.

Zugleich wird bekannt gemacht, dass derjenige, der die Anmeldung in obiger Frist einzubringen unterlassen würde, so angesehen werden wird, als wenn er in die Ueberweisung seiner Forderung auf den obigen Entlastungs-Capital nach Massgabe der ihn treffenden Reihenfolge eingewilliget hätte; und dass diese stillschweigende Einwilligung in die Uiberweisung auf den obigen Entlastungs-Kapital auch für die noch zu ermittelnden Beträge des Entlastungs-Kapitals gelten werde; dass er ferner bei der Verhandlung nicht weiter gehört werden wird. Der die Anmeldungsfrist Versäumende verliert auch das Recht jeder Einwendung und jedes Rechtsmittel gegen ein von den erscheinenden Betheiligten im Sinne §. 5 des kais. Patentes vom 25. September 1850 getroffenes Uebereinkommen, unter der Voraussetzung, dass seine Forderung nach Mass ihrer bücherlichen Rangordnung auf das Entlastungs-Capital überwiesen worden, oder im Sinne des §. 27 des kais. Patentes vom 8. November 1853 auf Grund und Boden versichert geblieben ist.

Aus dem Rathe des k. k. Kreisgerichtes.
Neu-Sandez am 7ten Juli 1856.

Lizitations-Ankündigung.

[N. 11064.] Vom Magistrate der k. Hauptstadt Krakau wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass zur Vermiethung des städtischen ehemaligen Wollmagazins N. 477 Gem. IV vom 1. August l. J. auf unbestimte Zeit am 11. August 1856 im Magistratsgebäude beim I. Departement um 10 Uhr Vormittags eine Versteigerung abgehalten werden wird.

Der Ausrufspreis beträgt: 270 fl. C. M. jährlichen Miethzinses. — Das Vadium beträgt: 27 fl. C. M. — Schriftliche Offerten werden auch angenommen.

Die Lizitazionsbedingnisse können im Bureau des I. Magistrats Departaments jederzeit eingesehen werden.

Krakau am 23ten Juli 1856.

Ogłoszenie licytacyi.

Magistrat Król głównego miasta Krakowa podaje do powszechnéj wiadomości, iż celem wydzierżawienia gmachu miejskiego N. 477 G. IV dawniéj na skład wełny przeznaczonego, od 1go sierpnia 1856 na czas nieoznaczony w dniu 11 sierpnia 1856 r. w gmachu Magistratu w biórze I Departamentu o godzinie 10 przed południem odbędzie się publiczna licytacya.

Na pierwsze wywołanie ustanawia się cena w kwocie 270 złr. mon. k. rocznego czynszu. — Vadium wynosi 27 złr. m. k.— Deklaracye piśmienne także będą przyjmowane.

Warunki licytacyi mogą być przejrzanemi w biórze Igo Departamentu każdego czasu.

Kraków dnia 23 lipca 1856. (1582-2-3)

Oeffentliche Vorladung.

Der Maurermeister Joseph Christoph Worbs, welcher am 15ten März 1798 in Gross-Strehlitz, Regierungsbezirk Oppeln, Provinz Schlesien, geboren wurde, hat am 2ten Februar 1836 die hiesige Gegend verlassen und sich nach Krakau begeben.

Da seit jener Zeit von seinem Leben resp. Tode keine Nachrichten eingegangen sind, so ist seitens seiner nächsten Verwandten der Antrag auf Todes-Erklärung gemacht worden.

Es wird daher dem Provokaten, Joseph Christoph Worbs, beziehungsweise dessen unbekannten Erben und Erbnehmern hierdurch aufgegeben, sich binnen 9 Monaten bei dem unterzeichneten Kreis-Gericht — spätestens aber in dem auf

den 5. Februar 1857 Vormittags 11 Uhr

vor dem Kreisrichter Herrn Rohmer im Terminszimmer Nr. 3 anberaumten Termine schriftlich oder persönlich zu melden, und daselbst weitere Nachweisung zu erwarten, widrigenfalls der Joseph Christoph Worbs für todt erklärt nnd sein Vermögen an dessen Nächste — sich als solche legitimirende Erben ausgeantwortet werden wird.

Gross-Strehlitz den 26. April 1856.
Königl. Kreis-Gericht. Erste Abtheilung. (1121-2-3)

Lizitazions-Ankündigung.

[N. 17,728.] Von der k. k. Finanz-Landes-Direction für West-Galizien und des Grossherzogthum Krakau wird zur allgemeiner Kenntniss gebracht, dass im Monate September 1856 die Versteigerung wegen Verpachtung mehrerer Aerarial Weg-Brüken- und Überfuhrs-Mauthstationen in dem krakauer Verwaltungs-Gebiethe auf die Dauer des Verwaltungsjahres 1857 oder alternativ für die beiden Verwalt. Jahren 1857 und 1858 stattfinden wird.

Die spezielle Kundmachung dieser Versteigerung sammt den Pachtbedingnissen kann bei der Registratur der Finanz-Landes-Direction dann bei den k. k. Kameral-Bezirks-Verwaltungen in Krakau, Wadowice, Bochnia, Neu-Sandez, Tarnow, Jasło und Rzeszów während der gewöhnlichen Amtsstunden von den Pachtwerbern eingesehen werden.

Krakau am 16. Juli 1856. (1568-2-3)

E d i c t.

[Z. 6877] Vom k. k. Krakauer Landesgerichte wird der Sara Schmeindel Jasmin mittelst gegenwärtigen Edictes bekannt gemacht, dass mittelst des hiergerichtlichen Bescheides vom 18ten März 1856 Z. 1898 über Ansuchen der Frau Julie Brossard durch Landesadvocaten Komar die Zustellung des krakauer Tribunals Urteils Iter Abteilung vom 17. August 1855 in der Rechtsache der Julie Brossard Karl Wolański, dem Bureau für Rechtssachen des Staates und öffentliche Institute, und Franz Rehmann einer Seits,— ferner dem Leibel Naftali, Jakob und Sara Schmeindel Jasmin anderer Seits, wegen Klassifikation des Kaufschillings der im öffentlichen Licitationswege von Leibel Naftali um den Betrag von 7560 fl. CM. am 24 November 1853 erstandenen Realität N. Con. 107 Gde VI in Krakau veranlasst worden sei.

Da der Aufenthaltsort der Belangten Sara Schmeindel Jaśmin unbekannt ist, so hat das k. k. Landesgericht zu ihrer Vertretung und auf deren Gefahr und Kosten den hiesiegen Hr. Landes-Advocaten Gołemberski mit Substituirung des Hr. Landes-Advocaten Dr. Słotwiński als Curator bestellt, mit welchem die angebrachte Rechtssache nach der für Galizien vorgeschriebenen Gerichtsordnung verhandelt werden wird.

Durch dieses Edict wird demnach die Belangte erinnert, zur rechten Zeit entweder selbst zu erscheinen, oder die erforderlichen Rechtsbehelfe dem bestellten Vertreter mitzutheilen, oder auch einen andern Sachwalter zu wählen, und diesem Landesgerichte anzuzeigen, überhaupt die zur Vertheidigung dienlichen vorschriftsmässigen Rechtsmittel zu ergreifen, indem sie sich die aus deren Verabsäumung entstehenden Folgen selbst beizumessen haben werden.

Krakau den 14ten Juli 1856. (1557-2-3)

Kundmachung.

[N. 1472.] Vom Magistrate der Kreisstadt Wadowice wird hiermit bekannt gegeben, dass Behufs der Uiberlassung der Lieferung des zur Beheitzung der hierortigen Kreishauptschule und Unterrealschule mit 40 1/2 N. Ö. Klafter der Trivialmädchenschule, mit 11 3/4 N. Ö. Klafter erforderlichen harten Scheitern Brennholzes für das Militär Jahr 1857 eine Licitation am 25. August 1856 um 10 Uhr Vormittags in der hierortigen Magistrats-Kanzlei abgehalten werden wird.

Der Fiskalpreis für einer N. Ö. Klafter harten scheitern Brennholzes wird mit 7 fl. 12 kr. CMze angenommen, von welcher herabgesteigert werden wird.

Für den Fall des Misslingens dieser Lizitation, wird hiezu der 2te Termin für den 1ten September und der 3te Termin für den 9ten September 1856 ebenfalls um 10 Uhr Vormittags bestimmt.

Lizitationslustige versehen mit dem 10% Vadium werden zu dieser Lizitation eingeladen, wobei bemerkt wird, dass zur grösseren Bequemlichkeit der Unternehmungslustigen auch schriftliche mit 10/100 Vadium belegte, und mit der Klausel, dass dem Unternehmer die Lizitationsbedingnisse bekannt sind, und er sich solchen unterzieht, versehener, auf 15 kr. CMze Stempelbogen ausgefertigten Offerten, mittelst der Post oder durch Uiberreichung beim Geschäftsprotokoll oder endlich durch Uibergabe an die Lizitations-Commission dem gefertigten Magistrat zukommen können.

Die Einsicht in die Lizitationsbedingnisse kann in der Magistratskanzlei während der Amtsstunden vorgenommen werden.

Magistrat Wadowice 25. Juli 1856. (1561-2-3)

E d i c t.

[Nr. 2652 j.] Vom k. k. Bezirksamte Biała als Gericht wird hiemit kund gemacht, es werde über Anlagen der Frau Rosalia Kotlarz die dritte Licitation zum exekutiven Verkauf des dem Herrn Florian Sommer in Biala sub N.-C. 68 alt, 75 neu angehörigen Hausrealitet sammt Grundstück wegen schuldigen 400 fl. CMze hiemit ausgeschrieben, und der Termin hiezu zum 15ten September l. J. früh 10 Uhr im hiesigen Gerichtslocale, unter den in den ad N. 2255 bei dem gewesenen Bialaer Magistrat eingelegten Licitationsbedingnissen mit dem Anhange bestimmt, dass dieses Reale bei dieser Tagfahrt auch unter dem Schätzungswerthe werde hintangegeben werden.

Kauflustige haben sich daher versehen mit einem 10% Vadium von dem Fiskalpreis pr. 1110 fl. 40 kr. CMze am bestimmten Tage, Stunde und Ort einzufinden, woselbst sie auch die Licitationsbedingnisse, in den gewöhnlichen Amtsstunden einsehen, oder in Abschrift erheben können.

Biala am 2. Juli 1856.
Der k. k. Bezirks-Vorsteher Weisse.
(1556-1-3)

Konkurs-Ausschreibung.

[Z. 8132.] Zur Besetzung der mit 50 fl. CMze jährlicher Bestattung sistemisirten Hebamenstelle in dem Marktorte Dobczyce Bochniaer Kreises wird hiermit der Konkurs bis Ende August 1856 ausgeschrieben.

Bewerberinnen um diese Stelle haben sich mit ihrem Diplome, dem Geburtsscheine, Moralitätszeugnisse und über ihre erworbenen Verdienste auszuweisen und ihre Bittgesuche mittelst des betreffenden Bezirksamtes d. i. desjenigen, in dessen Bereiche sie ihren stabilen Aufenthaltsort haben der Stadtkämmerei in Dobczyce vorzulegen.

Von der k. k. Kreisbehörde.
Bochnia am 23. Juli 1856. (1587-1-3)

Programm

der

Fünfzigjährigen Jubiläums-Feier

der

k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien

im Mai 1857.

1. Die k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien wird im Monate Mai 1857 ihr fünfzigjähriges Jubiläum feiern.

2. Der Central-Ausschuss wird nachträglich sowohl den Tag, an welchem die Feier beginnen wird, als auch die Ordnung bestimmen, in welcher sich die einzelnen Momente derselben folgen werden.

3. Die Jubiläums-Feier wird nach vorausgegangener kirchlichen Andacht mit einer festrede eröffnet.

4. Den Hauptmoment der Jubiläums-Feier bildet eine grosse Ausstellung von Vieh-, land- und forstwirthschaftlichen Maschinen, Geräthen und Producten mit Vertheilung von Preisen, welche in goldenen, silbernen und bronzenen Gesellschafts-Medaillen, nebst ehrenden Anerkennungen bestehen werden.

Beilage A. Das beiliegende Ausstellungs-Programm enthält die näheren Bestimmungen über die zur Ausstellung zuzulassenden Gegenstände und über die zur Vertheilung bestimmten Preise.

5. Mit dieser Ausstellung wird auch eine Verlosung von angekauften land- und forstwirthschaftlichen Gegenständen verbunden werden.

6. Die Gesellschaft setzt bei dieser Gelegenheit sechs grosse goldene, und sechs grosse silberne Medaillen als Preise für solche vorzüglich betriebene Wirthschaften in Niederöstrreich aus, welche sich

Beilage B. durch die in der Beilage B. aufgeführten Leistungen besonders auszeichnen. Die Vertheilung der Preise, welche der Central-Ausschuss in Gemässheit der aufgestellten Bedingungen zuzuerkennen im Falle sein wird, soll bei der Jubiläums-Feier Statt finden.

7. Ebenso wird auch eintretenden Falles die Vertheilung der über Antrag und auf Kosten der Sectionen für Ackerbau und Viehzucht von der Gesellschaft ausgesetzten grossen goldenen Medaille Statt finden, welche für die gelungene Lösung der Frage bestimmt ist:

„Wie kann die österreichische Landwirthschaft die Einfuhr ausländischen Schlachtviehes entbehrlich machen.“

8. Es werden während der Jubiläums-Feier land- und forstwirthschaftliche Excursionen für die Gesellschaftsmitglieder und die geladenen Gäste veranstaltet werden.

9. Es sollen über verschiedene wichtigere Gegenstände Vorträge gehalten werden.

10. Es wird dafür gesorgt werden, dass die Gesellschafts-Mitglieder und ihre Gäste an den Abenden einen Vereinigungsort zu Besprechungen finden.

11. Auch wird Gelegenheit gebothen werden, dass sich die Mitglieder zu einem gemeinschaftlichen Festmahle vereinigen können.

12. Es wird ein Fest-Album, d. i. eine geschichtliche Zusammenstellung über die Gründung und Entwicklung der Gesellschaft während ihres 50jährigen Bestandes mit Beleuchtung der Hauptmomente ihrer Wirksamkeit, und der erzielten Erfolge und unter Beifügung statistischer vergleichender Daten über Vermögensverhältnisse, Zahl der Mitglieder und der Bezirksvereine u. s. w. bearbeitet, in Druck gelegt und als Festgabe an die Mitglieder und Gäste vertheilt werden.

13. Die Gesellschaft lässt zur bleibenden Erinnerung an ihre Jubiläums-Feier eine Medaille in Bronze prägen, welche an die anwesenden Mitglieder des Central-Vereines, an die Repräsentanten der Bezirksvereine und an die geladenen Gäste vertheilt werden wird.

Wien, am 20. Juni 1856.

Der Centralausschuss
der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien.

Beilage A.

Programm

der land- und forstwirthschaftlichen Ausstellung, welche bei der Feier des fünfzigjährigen Jubiläums der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien im Mai des Jahres 1857 im k. k. Augarten Statt finden wird *).

Diese Ausstellung wird in sich begreifen:

I. Eine Ausstellung von Vieh, und zwar: von Hornvieh, Pferden, Schafen, Schweinen und Federvieh aus dem Bereiche der ganzen Monarchie.

II. Eine Ausstellung von land- und forstwirthschaftlichen Maschienen und Geräthen des In- und Auslandes.

III. Eine Ausstellung von Producten der Land- und Forstwirthschaft und ihrer Industrie und Technik aus dem Gebiete der ganzen Monarchie.

I. Abtheilung.

(Vieh-Ausstellung.)

1. Zur Ausstellung wird alles Vieh aus obigen Kategorien zugelassen, wenn es vom Austellungs-Comité als ausstellungswürdig befunden wird.

2. Nur solche Thiere können ausgestellt werden, welche bereits vom 1. Juli 1856 im Eigenthume des Ausstellers waren.

3. Zur Ausstellung können auch Thiere gebracht werden, welche bei den im laufenden Jahre Statt findenden Ausstellungen einen Preis erhalten haben.

4. Alles für die Ausstellung bestimmte Vieh muss vorerst mittelst schriftlicher Declarationen angemeldet werden. Diese müssen spätestns bis 1. März 1857 an die Gesellschaftskanzlei, Stadt, Herrengasse Nr. 30, eingesendet werden, und haben zu enthalten:

a) Namen, Stand und Wohnort des Eigenthümers;
b) Art, Geschlecht und Alter des Thieres;
d) Dauer des Besitzes;

5. Die Gesellschaft trägt die Fütterungskosten des ausgestellten Viehes während der Dauer der Ausstellung.

6. In wie weit eine Erleichterung bezüglich des Transportes des für die Ausstellung bestimmten Viehes stattfinden werde, hierüber wird die Veröffentlichung ehestens nachfolgen.

7. Alle Thiere, welche zur Ausstellung gebracht werden, müssen mit einem von der Ortsobrigkeit ausgestellten Zeugnisse versehen sein, dass in der betreffenden Gegend keine Viehseuche herrsche.

8. Jeder Aussteller kann nur einen Preis für Thiere derselben Kategorie und desselben Geschlechtes erhalten. Er ist jedoch berechtiget, in jeder Kategorie eine beliebige Anzahl von Thiere auszustellen.

9. Alle mit Preisen betheilten Thiere werden gezeichnet, um sie bei einer nächsten Ausstellung wieder zu erkennen.

10. Die Ausstellung des Viehes wird durch 3 Tage dauern, und am 3ten Tage die feierliche Preisvertheilung Statt finden, worauf das Vieh abgetrieben werden kann.

11. Derjenige, welcher über die von ihm ausgestellte Thiere wissentlich falsche Angaben macht, oder ihre Zeichen zerstört oder unkenntlich macht, kann für eine kürzere oder längere Zeit von den Ausstellungen ausgeschlossen werden.

II. Abtheilung.

(Maschinen- und Geräthe-Ausstellung.)

1. Zur Ausstellung werden zugelassen: alle Instrumente, Maschinen, Werkzeuge und Apparate aus einheimischen und fremden Fabriken und Werkstätten, welche zur Bearbeitung oder Verbesserung des Bodens, zur Saat, Ernte, zum Transporte der Erzeugnisse, zur Verarbeitung oder Veredlung land- und forstwirthschaftlicher Producte, oder überhaupt zu land- und forstwirthschaftlichen Verrichtungen gehören.

2. Alle Gegenstände dieser Art müssen, um zur Ausstellung zugelassen zu werden, mittelst schriftlicher Declarationen, und zwar längstens bis 1. März 1857 bei der Gesellschaftskanzlei, Stadt, Herrengasse Nr. 30, angemeldet werden.

Die Declarationen haben zu enthalten:

a) Namen, Stand und Wohnort des Ausstellers;
b) Namen, Gebrauch und loco Wien berechneten Verkaufspreis des auszustellenden Gegenstandes, sowie den hierfür benöthigten Ausstellungsraum;
c) ob das Geräth die Maschine etc. vom Aussteller selbst erfunden und erzeugt, oder von ihm verbessert oder eingeführt worden ist;
d) den Namen und Wohnort des Fabrikanten oder Arbeiters, welcher den angemeldeten Gegenstand verfertiget hat;
e) die Erklärung, ob die Aufstellung vom Einsender besorgt oder dem Ausstellungs-Comité überlassen werden will;
f) ob die zur Ausstellung bestimmten Maschinen versucht werden dürfen, falls diess dem Ausstellungs-Comité wünschenswerth erscheinen sollte;
(Versuche mit seinen Maschinen auf eigene Kosten zu machen, steht jedem Einsender frei.)
g) ob der Aussteller wünsche, dass das Ausstellungs-Comité den Ankauf des ausgestellten Gegenstandes gegen Barzahlung vermittle?

*) Der Tag, an welchem die Ausstellung beginnt, wird natürlich bekannt gegeben werden.

PROGRAM

pięćdziesięcioletniego obchodu jubileuszowego

c. k. Towarzystwa gospodarczego w Wiedniu

w Maju 1857.

1. C. k. Towarzystwo gospodarcze w Wiedniu obchodzić będzie w miesiącu maju 1857 roku swój pięćdziesięcioletni jubileusz.

2. Wydział centralny oznaczy później dzień rozpoczęcia obchodu, tudzież porządek, w jakim wszystkie onego chwile następować po sobie będą.

3. Obchód jubileuszowy rozpocznie się mową zagajającą po odbytem poprzednio nabożeństwie kościelnem.

4. Główny ustęp obchodu jubileuszowego stanowić będzie wielka wystawa bydła, tudzież maszyn, narzędzi i płodów gospodarczych i leśnych i rozdawanie nagród składających się z medali stowarzyszenia złotych, srebrnych i bronzowych wraz z zaszczytnemi pochwałami.

Dodatek A. Załączony tu program wystawy zawiera szczegółowe przepisy tyczące zię przedmiotów, które do wystawy przypuszczonemi będą, i nagród przeznaczonych do rozdania.

5. Z wystawą tą połączone zarazem będzie losowanie zakupionych przedmiotów gospodarczych i leśnych.

6. Towarzystwo wyznacza przy téj sposobności sześć wielkich złotych medali i sześć wielkich sre-

Dodatek B. brnych za prowadzenie takich szczególnie gospodarstw w Niższéj Austryi, które osobliwie się odznaczą w dokonaniu tych rzeczy, jakie w dodatku B. są wymienione. Rozdawanie nagród, jakie Wydział centralny stósownie do postawionych warunków przyznać będzie spowodowany, nastąpi w ciągu obchodu jubileuszowego.

7. Również w danym razie nastąpi udzielanie wielkiego medalu złotego wyznaczonego przez Towarzystwo na wniosek i koszt sekcyi rolnictwa i chowu bydła za dokładne rozwiązanie pytania:

„Jakim sposobem gospodarstwo austryackie obejść się może bez spowadzania zagranicznego bydła rzezalnego.“

8. W ciągu obchodu jubileuszowego urządzane będą wycieczki gospodarcze i leśne dla członków Towarzystwa i zaproszonych gości.

9. Wykłady o różnych ważniejszych przedmiotach odbywać się mają

10. Staraniem będzie, aby członkowie Towarzystwa i goście jego znajdowali wieczorne miejsca schadzek dla pomówienia z sobą.

11. Dana będzie również sposobność członkom do zebrania się na wspólną biesiadę.

12. Wypracowany będzie pamiętnik obchodu t. j. zbiór historyczny, w którym opisane będzie założenie i rozwijanie się Towarzystwa w ciągu 50letniego trwania swego, wraz z objaśnieniem głównych chwil działalności jego i osiągniętych zeń rezultatów i z załączeniem porównawczych dat statystycznych co do stosunków majątkowych, liczby członków i związków powiatowych i t. d. Pamiętnik ten wyjdzie drukiem i w darze rozdawany będzie członkom i gościom.

13. Towarzystwo każe dla ułatwienia pamięci obchodu swego jubileuszowego, wybić medal brązowy, który rozdzielony będzie między obecnych członków związku centralnego, reprezentantów związków powiatowych i zaproszonych gości.

Wiedeń d. 20 czerwca 1856.

Wydział centralny
c. k. Towarzystwa gospodarczego w Wiedniu.

Dodatek A.

Program

wystawy gospodarczéj i leśnéj, która odbędzie się w czasie obchodu pięćdziesięcioletniego jubileuszu c. k. Towarzystwa gospodarczego w Wiedniu w maju 1857 w c. k. w ogrodzie Augarten *).

Wystawa ta obejmować będzie:

I. Wystawę bydła, jakoto: bydła rogatego, koni, owiec, świń i drobiu z całego obszaru monarchii.

II. Wystawę gospodarczych i leśnych maszyn i narzędzi krajowych i zagranicznych.

III. Wystawę płodów gospodarczych i leśnych, tudzież ich przemysłowości i techniki z obszaru całéj monarchii.

Oddział I.

(Wystawa bydła).

1. Do wystawy przypuszczone będzie wszystkie bydło pomienionych kategoryj, jeżeli Komitet wystawy uzna je za godne tego.

2. Takie tylko sztuki zwierząt mogą być wystawione, które już od d. 1 lipca 1856 r. były w posiadaniu wystawiacza.

3. Mogą być dane na wystawę te również sztuki, które na odbytych w bieżącym roku wystawach otrzymały nagrodę.

4. Wszystkie bydło przeznaczone na wystawę musi być poprzednio zameldowane przez deklaracye piśmienne. Deklaracye te powinny być najdaléj po dzień 1 marca 1857 r. przesłane do kancelaryi Towarzystwa w Wiedniu Miasto Herrengasse Nr 30, i zawierać w sobie powinny:

a) nazwisko, stan i miejsce zamieszkania właściciela;
b) rodzaj bydła, jego płeć i wiek;
c) czas posiadania.

5. Towarzystwo ponosi koszta żywienia bydła wystawionego w ciągu wystawy.

6. O ile udzieloną będzie ulga w dowozie bydła przeznaczonego na wystawę, ogłoszonem to jak najwcześniej zostanie.

7. Wszystkie zwierzęta dostawione na wystawę, muszą być zaopatrzone świadectwem ze strony władzy miejscowéj, jako w okolicy skąd ono przybywa, nie panuje żadna zaraza na bydło.

8. Każdy wystawiacz jedną tylko otrzymać może nagrodę za zwierzęta téj samej kategoryi i téj saméj płci. Służy mu jednak prawo wystawić dowolną liczbę sztuk bydła w każdej kategoryi.

9, Wszystkie źwierzęta, które otrzymają nagrody, będą cechowane, aby je poznać na następnéj wystawie.

10. Wystawa bydła trwać będzie dni trzy, a trzeciego dnia odbędzie się uroczyste rozdanie nagród, poczem bydło może już być wyprowadzone.

11. Ktokolwiekby umyślnie fałszywe przedstawił podania o wystawionych przez siebie źwierzętach, lub cechy ich zniszczył albo zatarł, może zostać wyłączonym od wystaw na dłuższy lub krótszy czas.

Oddział II.

(Wystawa machin i narzędzi).

1. Do wystawy przypuszczone będą: wszystkie narzędzia, machiny, sprzęty i narządy z fabryk i rękodzielni krajowych i obcych, a które należą do uprawy lub poprawy roli, do siewu, zbiorów lub przewozu płodów, do przerobienia lub uszlachetnienia gospodarczych i leśnych produktów, albo w ogóle do gospodarskich i leśnych urządzeń.

2. Wszystkie tego rodzaju przedmioty, jeżeli mają otrzymać wstęp na wystawę, winny być poprzednio zameldowane i to najpóźniéj do dnia 1 marca 1857 w kancelaryi Towarzystwa w Wiedniu, w mieście *Herrngasse* N. 30.

Deklaracye mieścić w sobie mają:

a) nazwisko, stan i miejsce zamieszkania wystawiacza;
b) nazwę, użycie przedmiotu przeznaczonego na wystawę, cenę sprzedaży jego obliczoną z odstawą do Wiednia, tudzież przestrzeń jaką na wystawie zajmować musi;
c) czy narzędzie, machina itd. jest wynalazku lub wyrobu wystawiacza, lub też jest przez niego poprawioną albo zaprowadzoną;
d) nazwisko i mieszkanie fabrykanta lub rzemieślnika, którego roboty jest przedmiot zameldowany;
e) oświadczenie, czy nadsyłacz sam się zajmie ustawieniem przedmiotu lub zostawi je komitetowi wystawy;
f) czy machiny przeznaczone na wystawę mogą być próbowane, jeśliby komitet wystawy uznał to za rzecz pożądaną; (każdemu nadsyłającemu wolno na własny koszt odbywać próby machin swoich.)
g) czy wystawiacz życzy sobie, aby komitet wystawy pośredniczył w sprzedaży za gotówkę przedmiotu danego na wystawę.

*) Dzień rozpoczęcia wystawy późniéj ogłoszonym będzie.

3. Das Ausstellungs-Comité wird bei solchen Maschinen, für deren Aufstellung die Aussteller nicht selbst Vorsorge getroffen haben, die entsprechende Aufstellung durch Sachverständige übernehmen.

4. Apparate jedoch zur Weingeist-, Bier- und Zuckererzeugung, Mühlen und ähnliche zur land- oder forstwirthschaftlichen Industrie gehörige Vorrichtungen und Maschinen müssen von den Ausstellern selbst aufgestellt werden.

5. Die Fabrikanten Erzeuger oder Einsender solcher Gegenstände, welche eine ganze oder theilweise Frachtvergütung in Anspruch nehmen wollen, müssen sich deshalb vorher mit dem Ausstellungs-Comité verständigen.

6. Für solche Versuche, welche nicht vom Aussteller selbst ausgehen, sondern vom Ausstellungs-Comité veranlasst werden, trägt die Gesellschaft die Kosten.

7. Die Ausstellung der Maschinen und Geräthe wird durch sechs Tage dauern und am vierten Tage die öffentliche Preisvertheilung vorgenommen werden.

III. Abtheilung.
(Producten-Ausstellung.)

1. Die Producte der Land- und Forstwirthschaft und der land- und forstwirthschaftlichen Industrie müssen in solchen Quantitäten oder Mustern von solcher Grösse eingesendet werden, dass daraus die Qualität und der Werth derselben gehörig beurtheilt werden könne.

Diese Quantität hat bei dem Samen der Halm- und Hülsenfrüchte nicht unter $^1/_4$ Metzen, bei jenen der Oelgewäsche nicht unter 5 Pfunden zu betragen.

Diese Einsendung geschieht auf Kosten der Aussteller.

2. Auch bei Producten gilt die Bestimmung rücksichtlich der vorläufigen schriftlichen Anmeldung, und der gleiche Anmeldungstermin bis spätestens 1. März 1857.

Diese Declarationen haben zu enthalten:

a) Namen, Stand und Wohnort des Ausstellers;
b) Namen und Ursprung des auszustellenden Gegenstandes, so wie dessen Verkaufspreis loco Wien und bei grösseren Gegenständen den erforderlichen Ausstellungsraum.

3. Die Abtheilung der Producten-Ausstellung enthält folgende Unterabtheilungen:

a) *Forst-Producte.*

Waldsamen, Baumpflanzen, Durchschnitte der gewöhnlichsten Waldbäume aus Beständen verschiedenen Alters, Durchschnitte grosser, besonders als Nutzholz verwendbaren Waldbäume, Fassdauben, Bretter, Schindeln, Weinstecken, Bast, Gerberlohe, Knoppern, Färbehölzer, Schilf und Rohr, Torf und Torfproducte, Harz und Pech.

Bei den Forstproducten ist eine möglichst genaue Angabe der Forstbestände, des Zuwachses, der Betriebskosten und des Localpreises des Holzes nach dem Kubikinhalte zu machen.

b) *Feld- und Wiesen-Producte.*

1. Samen von Gräsern, Kleearten und anderen Futterkräutern, auf verschiedene Art getrocknete und aufbewahrte Futterstoffe.
2. Knollen- und Wurzelgewächse in Samen und Wurzeln.
3. Halm- und Hülsenfrüchte, dann Heidekorn.
4. Oelpflanzen: Rabs und Rübsen, Mohn etc.
5. Gespinnstpflanzen: Flachs, Hanf etc. in Stängeln und geröstet.
6. Färbepflanzen: Krapp, Waid, Wau etc.
7. Gewürz- und Fabrickspflanzen: als Hopfen, Anis, Fenchel, Tabak, Weberkarden etc.

c) *Wolle, Seide und Producte der Bienenzucht.*

Schafwolle in ganzen Vliessen, Cocons und Rohseide, Honig und Wachs im natürlichen und gereinigten Zustande.

d) *Producte der landwirthschaftlichen Industrie.*

1. Conservirtes Fleisch und Gemüse.
2. Mahlprodukte, Stärke, Brot und Zwieback.
3. Verschiedene Gattungen von Zucker und Melassen.
4. Wein, Bier und Spirituosen.
5. Oele, vegetabilische und animalische Seifen.
6. Käse, conservirte Milch und Butter.
7. Gedörrtes Obst.

e) *Landwirthschaftliches Bau- und Ingenieurwesen.*

1. Pläne von landwirthschaftlichen Wohnungen, Ställen, Schüttböden, Scheunen, Fabriksgebäuden, Düngerstätten u. s. w.
2. Pläne von Draignage-Anlagen nebst Röhrenfabrikation und Muster von Röhren.
3. Pläne und Modelle von Bewässerungsanlagen.

f) *Künstliche Dünger.*

Für die vorstehend bezeichneten Kategorien von Ausstellungsgegenständen werden folgende Preise festgesetzt und nach Massgabe der in hinlänglicher Zahl zur Ausstellung gelangenden und für preiswürdig erkannten Gegenstände ertheilt werden:

I. *Für Vieh.*

1. Für Ackerpferde, in der Wirthschaft selbst aufgezogen, im Alter von 2 bis 4 Jahren a) Hengste, b) Stuten, c) Walachen;	für jede Abtheilung eine grosse und eine kleine silberne, dann eine grosse Bronze-Medaille. Ueberdiess eine goldene Medaille für das schönste Thier aller drei Abtheilungen.
2. Für Hornvieh: a) Stire vom vollendeten ersten bis zum vollendeten dritten Jahre,	zwei goldene, zwei grosse und drei kleine silberne, dann drei grosse Bronze-Medaillen.
b) Kalbinen vom vollendeten ersten bis zum vollendeten zweiten Jahre,	zwei goldene, vier grosse und vier kleine silberne und vier grosse Bronze-Medaillen.
c) Kühe bis zum zweiten Kalbe,	eine goldene, zwei grosse und zwei kleine silberne, dann zwei grosse Bronze-Medaillen.
d) Ochsen vom vollendeten zweiten bis zum vollendeten vierten Jahre,	drei grosse und drei kleine silberne, dann drei grosse Bronze-Medaillen.
3. Für Mastschafe *)	zwei grosse und zwei kleine silberne und vier grosse Bronze-Medaillen.
4. Für Schweine a) Eber vom vollendeten ersten bis zum vollendeten zweiten Jahre b) Mutterschweine im gleichen Alter	eine grosse und eine kleine silberne, dann eine grosse Bronze-Medaille für jede dieser beiden Abtheilungen; überdiess eine goldene Medaille für das schönste Thier beider Abtheilungen.
5. Für Federvieh aller Art	eine grosse und zwei kleine silberne, zwei grosse und zwei kleine Bronze-Medaillen.

II. *Für Maschinen und Geräthe.*

1. Für die schönsten und besten Maschinen und Apparate, die sich durch Neuheit der Construction, solide Arbeit und Billigkeit auszeichnen	drei goldene Medaillen.
2. Für nachfolgend benannte Geräthe und Maschinen: a) Für die besten Pflüge	zwei grosse silberne Medaillen.
b) Für Säemaschinen, Häckselschneidemaschinen, Walzen	zwei grosse silberne Medaillen.
c) Für Dreschmaschinen, Drainage-Röhrenpressen, Dampfmaschinen, Wurzelschneider und Schrottmühlen	zwei grosse silberne Medaillen.
d) Für Brennerei-Apparate, Mühlen, Zucker-Fabrikations-Apparate und Weinpressen	zwei grosse silberne Medaillen.
3. Für die nächst besten und zweckmässigsten Gegenstände obiger 4 Kathegorien **)	zwanzig kleine silberne, 20 grosse Bronze-Medaillen.
4. Für kleinere Gegenstände und Gewerbe	zwanzig kleine Bronze-Medaillen.

III. *Für Producte der Land- und Forstwirthschaft und ihrer Industrie und Technik.*

1. Forstproducte,	eine goldene, zwei grosse und vier kleine silberne, dann vier grosse Bronze-Medaillen.
2. und 3. Feld- und Wiesenproducte, Wolle, Seide und Producte der Bienenzucht,	eine goldene, sieben grosse und vierzehn kleinere silberne, dann vierzehn grosse Bronze-Medaillen.
4. Producte der land- und forstwissenschaftlichen Industrie,	drei goldene, drei grosse und zwölf kleine silberne und vierzehn grosse Bronze-Medaillen.
5. landwirthschaftliches Bau- und Ingenieurwesen,	eine goldene, eine grosse und zwei kleine silberne, dann zwei grosse Bronze-Medaillen.

*) Für feinwollige Schafe werden nach der früheren Gepflogenheit keine Preise ausgesetzt.

**) Die für Maschinen ausgesetzten goldenen und grossen silbernen Medaillen sollen nur solchen Ausstellern zuerkannt werden, welche gleichzeitig die Erzeuger derselben sind, die kleinen silbernen und die Bronze-Medaillen können jedoch auf jeden Aussteller, wenn er auch den ausgestellten Gegenstand nicht selbst erzeugt hat, vertheilt werden.

3. Komitet wystawy użyje biegłych do stósownego ustawienia tych machin, których ustawieniem nie zajęli się sami już wystawiacze.

4. Wszelako narządy do pędzenia wódki, warzenia piwa, wytwarzania cukru, młyny i inne tym podobne machiny i sprzęty należące do przemysłu rolniczego lub leśnego ustawione być winny przez samych wystawiaczy.

5. Fabrykanci, producenci lub nadsyłający takie przedmioty, za które zechcą uzyskać całkowite lub częściowe wynagrodzenie kosztów przewozu, winni się w téj mierze poprzednio z komitetem wystawy porozumieć.

6. Koszta prób zarządzonych nie przez samego wystawiacza, lecz przez komitet wystawy, ponosi Towarzystwo.

7. Wystawa machin i narzędzi trwać będzie dni 6, a 4go dnia nastąpi publiczne rozdawanie nagród.

Oddział III.
(Wystawa płodów).

1. Płody rolnictwa i leśnictwa tudzież przemysłu gospodarskiego i rolniczego nadesłane być muszą w takich ilościach lub wzorach takiéj wielkości, aby należycie ocenić z tego można i jakość i wartość onych.

Ilość ta wynosić ma w nasionach roślin kłosowych i strączkowych niemniéj nad $\frac{1}{4}$ miarki *(Mettze)* w nasionach olejnych najmniéj 5 funtów (wiedeńskich).

2. Co do płodów również obowięzuje przepis tyczący się poprzedniego pisemnego zameldowania i terminu meldowania najdaléj do 1 marca 1857.

Deklaracye te zawierać mają:

a) nazwisko, stan i mieszkanie wystawiacza;
b) nazwę i pochodzenie przedmiotu wystawionego, tudzież jego cenę sprzedaży na miejscu w Wiedniu, zaś co do przedmiotów większych, niemniéj potrzebną na wystawie przestrzeń.

3. Oddział wystawy płodów zawiéra następujące podziałki:

a) *Płody leśne.*

Nasiona leśne, rozsady drzew, przekroje najzwyklejszych drzew lasowych z zapasów rozmaitych lat, przekroje wielkich drzew borowych mianowicie tych które się dadzą użyć do różnych celów, klepki, deski, gonty, tyki winniczne, łyka, kory garbarskie, dębianki, drzewa farbierskie, sitowie i trzcina, torf i produkta torfowe, żywica i smoła.

Do płodów leśnych należy zrobić o ile można jak najdokładniejsze podanie stanu lasu, przybytku, kosztów wyrobu i cen miejscowych drzewa na miarę sześcienną.

b) *Płody rolnicze i łąkowe.*

1. Nasiona traw, koniczów i wszelkich roślin pastewnych, tudzież paszy na rozmaity sposób suszonéj i przechowywanéj.
2. Rośliny bulwowe i korzeniowe w nasionach i korzeniach.
3. Ziarna kłosowe i strąkowe, tudzież tatarka.
4. Rośliny olejne: rzepaki, mak itd.
5. Rośliny prządkowe: len, konopie itd. w łodygach i czesane.
6. Rośliny farbierskie: marzanna, urzet, rezeda farbierska itd.
7. Rośliny do przypraw i fabryczne, jako to: chmiel anyż, koper, tytoń, oset sukienniczy.

c) *Wełna, jedwab i płody pszczelne.*

Wełna w całych runach, jedwabniki i jedwab surowy, miód i wosk w stanie naturalnym i czyszczone.

d) *Płody przemysłu gospodarczego.*

1. Mięsa i warzywa przechowywane.
2. Wyroby mlewne, krochmal, chleb i suchary.
3. Rozmaite rodzaje cukrów i julepów.
4. Wino, piwo i spirytusy.
5. Oleje, mydła roślinne i zwierzęce.
6. Ser, mleko i masło przechowane.
7. Owoce suszone.

e) *Budownictwo i rozmiary gospodarskie.*

1. Plany gospodarskich mieszkań, stajen, wsypek, stodół, budynków fabrycznych, gnojników itd.
2. Plany zakładania drenowań, wyrób rur i wzory rur.
3. Plany i wzory skrapiania łąk i ról.

f) *Sztuczne nawozy.*

Następujące nagrody ustanawiają się za przedmioty wystawy należące do kategoryj wyżéj oznaczonych. Rozdawane one będą w miarę nadsyłki przedmiotów w dostatecznéj liczbie na wystawę i uznania ich godnemi nagrody.

I. *Za Bydło.*

1. Za konie robocze wychowane u siebie na gospodarstwie, od lat 2 do 4ch. a) ogiery, b) klacze, c) wałachy,	w każdym oddziale jeden wielki i jeden mały medal srebrny, tudzież jeden wielki medal brązowy. Prócz tego jeden medal złoty za najpiękniejsze zwierzę z wszystkich trzech odddziałów.
2. Za bydło rogate: a) byki od skończonych roczniaków aż do skończonych lat trzech,	dwa medale złote, dwa wielkie i trzy małe srebrne, tudzież trzy wielkie brązowe.
b) jałowice od skończonego jednego roku do końca lat dwóch,	dwa medale złote, cztery wielkie i cztery małe srebrne, tudzież cztery wielkie brązowe.
c) krowy aż do drugiego ocielenia,	jeden medal złoty, dwa wielkie i dwa małe srebrne, tudzież dwa wielkie brązowe.
d) woły od skończonych dwóch lât do skończonych lat czterech.	trzy medale wielkie srebrne i trzy takież małe, następnie trzy wielkie brązowe.
3. Za owce tuczne. *)	dwa medale wielkie srebrne i dwa takież małe, tudzież cztery wielkie brązowe.
4. Za świnie. a) kiernosy od skończonego jednego roku do końca dwóch lat, b) maciory w takimże wieku.	jeden wielki medal srebrny i jeden mały srebrny, tudzież jeden wielki brązowy w każdym z obu tych oddziałów; prócz tego jeden złoty medal za najpiękniejsze zwierzę z obudwu oddziałów.
5. Za drób wszelkiego rodzaju.	jeden wielki i dwa małe srebrne medale, dwa wielkie i dwa małe brązowe.

II. *Za Machiny i Narzędzia.*

1. Za najpiękniejsze i najlepsze machiny i narządy odznaczające się nowością układu, trwałością roboty i taniością.	trzy medale złote.
2. Za wymienione poniżéj narzędzia i machiny: a) za najlepsze pługi,	dwa wielkie medale srebrne.
b) za siewniki, sieczkarnie, walce,	dwa wielkie medale srebrne.
c) za młocarnie, prasy do rur drenowych, machiny parowe, szatkownice i żarna,	dwa wielkie medale srebrne.
d) za narządy gorzelane, młyny, narządy do cukrowni i tłocznie winne.	dwa wielkie medale srebrne.
3. Za najlepsze po nich i najstósowniejsze przedmioty 4ch powyższych kategoryj **).	dwadzieścia małych srebrnych medali, dwadzieścia wielkich brązowych.
4. Za przedmioty drobniejsze i roboty rzemieślnicze.	dwadzieścia małych brązowych medali.

III. *Za płody gospodarstwa polowego i leśnego, tudzież wyroby ich przemysłowe i techniczne.*

1. Płody leśne.	jeden medal złoty, dwa wielkie i cztery małe srebrne, tudzież cztery wielkie brązowe.
2 i 3. Płody polowe i z łąk, wełna, jedwab i pszczelnictwo.	jeden medal złoty, siedem wielkich srebrnych i czternaście takichże małych, tudzież czternaście wielkich brązowych.
4. Płody przemysłu rolniczego i leśnego.	trzy złote medale, trzy wielkie i dwanaście małych srebrnych, i czternaście wielkich brązowych.
5. Budownictwo i wymiary gospodarcze.	jeden medal złoty, jeden wielki i dwa małe srebrne, tudzież dwa wielkie brązowe.

*) Za owce z wełną delikatną niebędą dawniejszym zwyczajem wyznaczane nagrody.

**) Medale złote i wielkie srebrne wyznaczone za machiny, przyznane być mają takim tylko wystawiaczom, którzy zarazem są ich fabrykantami, medale małe srebrne i medale brązowe mogą być jednak rozdzielane między takich wystawiaczy, których przedmioty wystawione nie są własnem dziełem.

6. künstliche Dünger, } eine grosse und eine kleine silberne und zwei grosse Bronze-Medaillen.
7. für kleinere Gegenstände und Gewerbe } zwanzig kleine Broze-Medaillen.

Allgemeine Bestimmungen.

1. Das Ganze der Ausstellung wird von einem eigens hierfür bestimmten Ausstellungs-Comité geleitet.

Dieses wird sich in so viele Sectionen auflösen, als erforderlich sein werden.

2. Die Beurtheilung der ausgestellten Gegenstände und die Zuerkennung der Preise geschieht durch die vom Central-Ausschusse aus der Zahl der wirklichen Mitglieder der Gesellschaft gewählten Preisgerichte, deren je eines für das ausgestellte Vieh, für Geräthe und Maschinen, für Producte bestehen wird.

Jedes dieser drei Preisgerichte erhält die nöthigen Unterabtheilungen.

3. Dem Preisgerichte für Maschinen fällt auch die Vornahme und Beurtheilung der entweder von der Gesellschaft, oder vom Aussteller selbst veranlassten Versuche anheim.

4. Die Beschlüsse der Preisgerichte rücksichtlich der Zuerkennung der Preise werden nach Stimmenmehrheit gefasst, nebst den Zuerkennungs-Motiven protokollarisch niedergelegt und diese Protokolle nach der Ausstellung veröffentlicht.

Beilage B.

Preis-Ausschreibung für ausgezeichnete Wirthschaften.

Die k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien hat aus Anlass ihrer auf das Jahr 1857 fallenden fünfzigjährigen Jubiläums-Feier beschlossen, sechs grosse goldene Gesellschafts-Medaillen im Gewichte von fünfzig Stück k. k. Dukaten und sechs grosse silberne Medaillen für solche Wirthschaften in Niederösterreich auszusetzen, welche nebstdem, dass sie im Ganzen im forzüglichen Betriebe stehen, sich noch durch eine oder die andere der nachfolgend angeführten Leistungen auszeichnen.

Diese Leistungen sind:

I. *Bei Ackerwirthschaften*

1. Bodenverbesserung durch Entwässerung, Anwendung künstlicher Düngemittel oder auf anderen Wegen, wenn die Bodenverbesserung im ausgedehnten Massstabe und mit entsprechendem Erfolge durchgeführt worden ist;

2. zweckmässige Anwendung von Maschinen beim landwirthschaftlichen Betriebe in ausgedehnter Weise;

3. Einführung bewährter ausländischer Viehracen, welche den wirthschaftlichen Verhältnissen des Gutes, auf dem sie gehalten werden, vollkommen entsprechen.

Bedingung hiebei ist, dass der dritte Theil der gehaltenen Stücke bereits in Niederösterreich geboren, und der ganze Bestand der eingeführten Race bei Grossvieh mindestens zehn, bei Schafen und Schweinen mindestens dreissig Stücke betrage.

4. Eine solche Verbindung der landwirthschaftlichen Production mit landwirthschaftlicher Industrie, wodurch
   a) die in der Wirthschaft erzeugten Producte verarbeitet, und
   b) die Production der Wirthschaft nachhaltig gehoben wird.

II. *Bei Forstwirthschaften.*

5. Ein gehörig geregelter Betrieb eines Forstes, bei welchem die zweckmässigste Aufforstung, die beste Verwerthung des Holzes oder überhaupt der höchste nachhaltige Ertrag des Waldes erzielt wird.

III. *Bei Weingarten-Wirthschaften.*

6. Eine im grösseren Massstabe ausgeführte Bepflanzung von Weingärten mit anerkannt edlen Rebensorten, eine besonders zweckmässige Kultur von Weingärten oder eine vorzügliche Kellerbehandlung des Weines.

Für jede der hier bezeichneten sechs Leistungen ist eine grosse goldene und eine grosse silberne Medaille bestimmt.

Die um die ausgeschriebenen Preise werbenden Wirthschaften müssen im Kronlande Niederösterreich liegen.

Die Bewerbung geschieht schriftlich unter Anfügung aller nöthigen möglichst genauen Angaben über die Wirthschaft, und ist sobald als möglich, längstens aber bis 1. September d. J. an den Central-Ausschuss der k. k. Landwirthschafts-Gesellschaft in Wien (Stadt, Herrengasse Nr. 30) einzusenden.

Die Beschreibung der Wirthschaft hat nebst dem Namen, Wohnorte und Stande des Besitzers, Pächters oder Wirthschaftsdirigenten zu enthalten.

A. *Bei Ackerwirthschaften.*

a) Grösse der bewirthschafteten Fläche, und zwar:
   α) der Aecker,
   β) der Wiesen,
   γ) der Weiden,
   mit kurzer, bezeichnender Angabe der Bodenbeschaffenheit;
b) Feldeintheilung;
c) Fruchtfolge.
d) Ernteertrag der verschiedenen Verkaufs- und Futterpflanzen in den letzten zwei Jahren;
e) Art und Grösse des Viehstandes;
f) Menge der thierischen Producte in den letzten zwei Jahren;
g) Menge der in den letzten zwei Jahren verwendeten Düngemittel, wo möglich mit Angabe, zu welchen Pflanzen und mit welchem Erfolge;
h) Angabe der in der Wirthschaft vorgenommenen Meliorationen durch Entwässerung, Bewässerung, Rigolen etc.;
i) Angabe der in der Wirthschaft im Gebrauche stehenden Geräthe und Maschinen;
k) Art der Buchführung.

B. *Bei Forstwirthschaften.*

a) Grösse der bewirthschafteten Waldfläche mit kurzer, bezeichnender Angabe der Bodenbeschaffenheit und Beschreibung der Bestände nach Art und Alter;
b) Eintheilung des Forstes;
c) Art der Bewirthschaftung;
d) Grösse des jährlich gefällten Holzquantums;
e) Art der Bringung und Verwerthung des Holzes;
f) forstliche Nebennutzungen.

C. *Bei Weingarten-Wirthschaften.*

a) Grösse des bewirthschafteten Weingartens mit kurzer, bezeichnender Angabe der Beschaffenheit, Lage und Beschreibung des Rebensatzes nach Art und Mengenverhältniss der einzelnen Sorten;
b) Bearbeitung des Weingartens, Art und Zeit der Lese;
c) Behandlung des Mostes und jungen Weines;
d) Grösse der durchschnittlichen, so wie der höchsten und niedrigsten Fechsung in den letzten fünf Jahren; ausnahmsweise bei jüngeren Weingärten wenigstens das Erträgniss der letzten zwei Jahre;
e) Verwerthung des Weines und Preis desselben.

Die auf die Zuerkennung der Preise Bezug nehmenden Verhältnisse der in Bewerbung tretenden Wirthschaften werden durch Commissäre, welche der Central-Ausschuss zu diesem Behufe in der für die Beurtheilung geeignetsten Zeit eigends aussenden wird, näher erhoben werden.

Die goldenen Medaillen werden unter allen Umständen nur solchen Wirthschaften zuerkannt werden, welche im Ganzen als sehr gut betrieben anerkannt werden müssen. Die Erfüllung einer einzelnen der oben gestellten Aufgaben in einer im Ganzen nicht sehr gut betriebenen Wirthschaft (sei es eine Landwirthschaft im engeren Sinne, eine Forst- oder Weingarten-Wirthschaft) kann höchstens die Verleihung einer silbernen Medaille zur Folge haben.

Einer und derselben Wirthschaft kann nur eine einzige Medaille zuerkannt werden. Die Zuerkennung der Medaillen erfolgt auf Grundlage der gemachten Erhebungen durch den Central-Ausschuss der Gesellschaft; die feierliche Vertheilung der Medaillen findet bei Gelegenheit der Jubiläums-Feier der Gesellschaft Statt.

Diejenigen Medaillen, welche nicht zuerkannt werden sollten, werden erneuert für das nächste Jahr u. s. f. ausgeschrieben, bis ihre Zuerkennung an eine alle Bedingungen erfüllende Wirthschaft geschehen kann.

6. Nawóz sztuczny. } jeden wielki i jeden mały srebrny medal, tudzież dwa wielkie brązowe.
7. Za drobne przedmioty i rękodzieła. } dwadzieścia małych medali brązowych.

Postanowienia ogólne.

1. Ogół wystawy zostawać będzie pod kierunkiem Komitetu umyślnie do tego wyznaczonego.

Komitet ten z tylu składać się będzie sekcyj, ile się tego potrzeba okaże.

2. Ocenienie przedmiotów wystawionych i przyznanie nagród, wykonywaném będzie przez sędziów wybranych przez Wydział centralny z pośród rzeczywistych członków Towarzystwa. Oddzielne sądy będą dla bydła, narzędzi i machin, płodów.

Każdy z tych trzech sądów mieścić w sobie będzie potrzebną ilość oddziałów.

3. Do sądu dla machin należy również przedsiębranie i ocenianie prób, czy to przez Towarzystwo, czy też przez samego wystawiacza wykonywanych.

4. Uchwały sądów pod względem przyznania nagród, zapadać będą większością głosów, spisywane będą protokólarnie wraz z powodami przyznania nagrody, a protokóły te ogłoszone będą po wystawie.

Dodatek B.

Wyznaczenie nagród za wzorowe gospodarstwa.

C. K. Towarzystwo gospodarcze w Wiedniu przy sposobności obchodzenia pięćdziesięcioletniego jubileuszu swego przypadającego na rok 1857, postanowiło wyznaczyć sześć wielkich złotych medali Towarzystwa równających się ciężarem pięćdziesięciu c. k. dukatom i sześć wielkich srebrnych, na takie gospodarstwa w Niższéj Austryi, które oprócz, że w ogóle wybornie są prowadzone, odznaczają się nadto jedną lub drugą z poniżéj przytoczonych zalet.

Zalety te są:

I. *W gospodarstwach rolniczych.*

1. Poprawa gruntu przez osuszenie, zastósowanie sztucznych nawozów lub też użycie innych środków, jeżeli poprawa gruntu na obszerne rozmiary i z odpowiednim skutkiem wykonaną została;

2. stósowne użycie machin w ruchu gospodarstwa w sposób rozleglejszy.

3. zaprowadzenie wypróbowanych zagranicznych ras bydła, które zupełnie odpowiadają stosunkom gospodarstwa tych dóbr, gdzie są utrzymywane.

Warunkiem jest tu, aby trzecia część sztuk trzymanego bydła zrodzoną już była w Niższéj Austryi, i aby ogół zaprowadzonéj rasy wynosił w bydle rogatém najmniéj dziesięć sztuk, w owcach i świniach najmniéj trzydzieści sztuk.

4. Połączenie produkcyi rolniczéj z przemysłem rolniczym w ten sposób, aby przez to
   a) przerabiane były płody otrzymywane w rolnictwie, i
   b) produkcya gospodarstwa w następstwie wzrastała.

II. *W gospodarstwach leśnych.*

5. Należycie uporządkowany ruch gospodarczy lasu, przez który otrzymuje się najstósowniejsze zagajenie, najlepszą sprzedaż drzewa, lub też w ogóle najwyższy w następstwie dochód z lasu.

III. *W gospodarstwach winnicznych.*

6. Zasadzenie na większy rozmiar winnic latoroślami uznanemi za szlachetne, szczególnie odpowiednia uprawa winnic lub odznaczające przechowywanie win w piwnicach.

Na każdą z tych sześciu wymienionych zalet przeznaczone są: wielki medal złoty i wielki medal srebrny.

Gospodarstwa chcące się ubiegać o nagrody wyznaczone, muszą się znajdować w kraju koronnym Niższéj Austryi.

Ubieganie odbywa się na piśmie z przytoczeniem wszystkich potrzebnych o ile można dokładnych dat gospodarczych, i ma być przesłane o ile się da śpiesznie, najpoźniéj zaś do dnia 1go Września r. b. do Wydziału centralnego c. k. Towarzystwa gospodarczego w Wiedniu (Miasto, *Herrengasse* Ner 30).

Opis gospodarstwa zawierać ma oprócz nazwiska, miejsca zamieszkania i stanu właściciela, dzierżawcy lub zawiadowcy,

A) *W gospodarstwach rolniczych.*

a) Rozległość przestrzeni gospodarowanéj, jako to:
   α) ról,
   β) łąk,
   γ) pastwisk,
   z krotką, cechującą wzmianką składu ziemi;
b) podział na pola;
c) płodozmian;
d) obfitość zbiorów rozmaitych płodów na sprzedaż i paszę w ciągu dwóch lat ostatnich;
e) rodzaj i wielość bydła;
f) ilość płodów zwierzęcych w ostatnich dwóch latach;
g) ilość nawozów użytych w ostatnich dwóch latach, z podaniem jeśli można pod jakie rośliny i z jakim skutkiem;
h) przytoczenie ulepszeń przedsiębranych w gospodarstwie przez osuszenie, skrapianie, kanałowanie itd;
i) wyliczenie narzędzi i machin w gospodarstwie używanych;
k) rodzaj sprawdzenia ksiąg.

B) *W gospodarstwach leśnych:*

a) wielkość obszarów lasu zagospodarowanego z krótkiem cechującem oznaczeniem rodzaju ziemi i opisem stanu lasu co do rodzaju i wieku;
b) podział lasu;
c) sposób gospodarowania;
d) ilość corocznego wyrębu;
e) sposób wyprowadzenia i sprzedaży drzewa;
f) uboczne korzyści z lasu.

C) *W gospodarstwach winniczych:*

a) rozległość winnicy zagospodarowanéj, z krótkiem cechującem oznaczeniem składu położenia i opisu osady latorośli wedle rodzaju każdego gatunku i ilości jego odpowiednio do innych;
b) uprawa winnicy, sposób i czas zbierania;
c) obchodzenie się z moszczem i młodem winem;
d) ilość wygniotu w przecięciu, tudzież najwyższego i najniższego w ostatnich pięciu latach; wyjątkowo zaś w winnicach nowszych, przynajmniéj zbiory dwóch lat ostatnich;
e) sprzedaż wina i jego cena.

Okoliczności wpływające na przyznanie nagród gospodarstwom ubiegającym się o takowe, będą bliżéj zbadane przez komisarzy, których wydział centralny umyślnie w tym celu zešle na miejsce w czasie do ocenienia najwłaściwszym.

Medale złote w jakimkolwiekbądź razie, przyznane będą za takie tylko gospodarstwa, które w całości swojéj uznanemi będą jako bardzo dobrze prowadzone. Dopełnienie jednego z powyżéj przytoczonych zadań w gospodarstwie jakowem nie prowadzonem w ogóle bardzo dobrze (czy to jest gospodarstwo rolnicze w znaczeniu ściślejszem, czy leśne lub winnica) może najwyżéj zasłużyć na udzielenie medalu srebrnego.

Jednemu i temuż samemu gospodarstwu jeden tylko medal przyznanym być może. Przyznanie medalów nastąpi na podstawie sprawozdań uczynionych przez Wydział centralny Towarzystwa; uroczyste rozdanie medalów nastąpi przy sposobności obchodu jubileuszowego Towarzystwa.

Te medale, któreby nie zostały przyznane, ponownie przekazane będą na rok następny i tak daléj, aż dopóki nie będzie ich można przyznać gospodarstwu wszystkim warunkom zadość czyniącemu. (1560--3)

Edict.

[Nr. 3698.] Vom k. k. Kreisgerichte in Neu-Sandec werden in Folge Einschreitens der Fr. Anna de Miłkowskie Gräfinn Łubieńska bücherlichen Besitzerinn und Bezugsberechtigten der im Sandecer Kreise liegenden, in der Landtafel vorkommenden Güter Bobowa, sammt Attinenzien Berdychów, Sędziszów oder Sedziszówka und Antheil Stróżna Behufs der Zuweisung des mit Erlass der k. k. Grundentlastungs-Ministerial Comission vom 28. Dezember 1855 Z. 7569 für obige Güter Bobowa, Berdychów, Sędziszów oder Sedziszówka und Antheil Stróżna bewilligten Urbarial-Entschädigungskapitals pr. 20,840 fl. 5 kr. CMze, diejenigen denen ein Hypothekarrecht auf den genannten Gütern zusteht, hiemit aufgefordert, ihre Forderungen und Ansprüche längstens bis zum 30. September l. J bei k. k. Kreis-Gerichte in Neu-Sandez schriftlich oder mündlich anzumelden.

Die Anmeldung hat zu enthalten:

a) die genaue Angabe des Vor - und Zunamens, dann Wohnortes (Haus Nro) des Anmelders und seines allfälligen Bevollmächtigten, welcher eine mit den gesetzlichen Erfordernissen versehene und legalisirte Vollmacht beizubringen hat;
b) den Betrag der angesprochenen Hypothekarforderung, sowohl bezüglich des Capitals, als auch der allfälligen Zinsen, in so weit dieselben ein gleiches Pfandrecht mit dem Kapitale geniessen;
c) die bücherliche Bezeichnung der angemeldeten Post, und
d) wenn der Anmelder seinen Aufenthalt ausserhalb des Sprengels dieses k. k. Gerichtes hat, die Namhaftmachung eines hierorts wohnenden Bevollmächtigten, zur Annahme gerichtlicher Verordnungen, widrigens dieselben lediglich mittelst der Post an den Anmelder, und zwar mit gleicher Rechtswirkung, wie die zu eigenen Händen geschehene Zustellung, würden abgesendet werden.

Zugleich wird bekannt gemacht, dass derjenige, der die Anmeldung in obiger Frist einzubringen unterlassen würde, so angesehen werden wird, als wenn er in die Ueberweisung seiner Forderung auf das obige Entlastungs-Kapital nach Massgabe der ihn treffenden Reihenfolge eingewilliget hätte; dass er ferner bei der Verhandlung nicht weiter gehört werden wird. Der die Anmeldungsfrist Versäumende verliert auch das Recht jeder Einwendung und jedes Rechtsmittel gegen ein von den erscheinenden Betheiligten im Sinne § 5. des kais. Patentes vom 25. September 1850 getroffenes Uebereinkommen, unter der Voraussetzung, dass seine Forderung nach Mass ihrer bücherlichen Rangordnung auf das Entlastungs-Kapital überwiesen worden, oder im Sinne des § 27. des kais. Patentes vom 8 November 1853 auf Grund und Boden versichert geblieben ist.

Aus dem Rathe des k. k. Kreisgerichtes.

Neu-Sandez den 15 Juli 1856. (1583-2-3)

Concurs-Ausschreibung.

[Nr. 9095.] Zur Besetzung der bei dem k. k. Bezirksamte in Przeworsk erledigten Bezirks-Aktuars Stelle mit dem Jahres-Gehalte von 400 fl. C. Mze wird der Concurs ausgeschrieben.

Bewerber haben Ihre gehörig instruirten Gesuche bei der k. k. Kreisbehörde in Rzeszow mittelst Ihrer vorgesetzten Behörde und wenn Sie noch nicht im öffentlichen Dienste stehen mittelst ihrer Kreisbehörde längstens 4 Wochen vom Tage der 3 Einschaltung in die Zeitung gerechnet und sich:

a) über den Geburtsort, Alter, Stand, Religion,
b) über die zurückgelegten Studien,
c) über die Kenntniss der deutschen und polnischen Sprache,
d) über das politische und moralische Verhalten,
e) über die bisherige Verwendung und Dienstleistung und zwar in der Art auszuweisen, dass darin keine Periode übergangen werde. Endlich haben Sie anzugeben ob und in welchem Grade Sie mit den Beamten dieses k. k. Bezirksamtes verwandt oder verschwägert sind.

Von der k. k. Kreisbehörde

Rzeszów am 23. Juli 1856. (1559-2-3)

Kundmachung.

[Z. 2974.] Vom k. k. Rzeszower Kreisgerichte wird mit Bezug auf das aus Anlass der Aufforderung der über Tyczyn sammt Attinenzien versicherten Tabulargläubiger zur Anmeldung ihrer Forderungen unterm 1. Juli 1856 z. Z 1447 erlassenen Edikt, hiemit diesen Gläubigern bekannt zu geben ist der in jenem Edikt durch ein Versehen nicht angesetzte Anmeldungstermin, bis zum 15. September 1856 peremptorisch laufen. — Aus dem Rathe des k. k. Kreisgerichtes.

Rzeszów am 22. Juli 1856. (1558-2-3)

Antoni Kłobukowski Redaktor odpowiedzialny. w Drukarni Czasu. *Czapliński Antoni* zarządzca drukarni.